

DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTA NA FUNKCI KOMISAŘE**Wopke HOEKSTRA****Klima, nulové čisté emise a čistý růst****1. Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost**

Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše jmenování komisařem a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost? Jak budete přispívat k naplňování politických směrů Komise? Jak budete uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů a začleňovat jej do všech politických oblastí Vašeho portfolia? Jak budete zohledňovat problematiku mládeže?

Jak můžete Parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nezpochybnila plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Bylo pro mě ctí i výsadou zastávat funkci evropského komisaře pro opatření v oblasti klimatu v končící Komisi vedené předsedkyní Ursulou von der Leyenovou. Z celého srdce bych si přál i nadále přispívat k práci Evropské unie ve prospěch jejích občanů a hospodářství, k jejich budoucnosti ve znamení prosperity a bezpečí, a k rozvoji takové Unie, která bere vážně své místo na světové scéně a svou globální odpovědnost.

Jedním z historicky určujících prvků v době, kdy jsem vyrůstal, tedy v 70. a 80. letech 20. století, byla bezpochyby studená válka, bolestné rozdělení Evropy oponou a zdí. Již v mládí jsem si vstípil, že výsadu míru, prosperity a spolupráce nelze považovat za samozřejmost a že se o ni musí usilovat. A tak mi léta strávená v Římě a později v Berlíně a Fontainebleau dala příležitost žít a pracovat v zahraničí, studovat cizí jazyky, zažít různé životní styly, ale hlavně také poznat hodnoty a sny, které jako Evropané sdílíme. Ty musíme bránit. Služba veřejné věci a převzetí odpovědnosti je to, co mě přivedlo k tomu, že jsem opustil kariéru v soukromém sektoru a začal se věnovat veřejné službě, nejprve v Nizozemsku a od října 2023 v Evropské komisi.

Během své profesní dráhy jsem měl možnost spolupracovat s mnoha různými partnery v celé Unii. Jako ministr financí jsem působil v koalici ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu a spolupracoval na návrzích, jako je unie kapitálových trhů, ekologizace nizozemských financí a zavedení „Fondu růstu“ (*Groefonds*) za účelem navýšení investic do udržitelného růstu. Nizozemsko za mého působení ve vládě zavedlo rovněž právní předpisy proti společnostem s fiktivním sídlem typu „poštovní schránky“ a řešilo otázku licenčních poplatků do nespolečných jurisdikcí s nízkým zdaněním.

Ve funkci nizozemského ministra zahraničních věcí jsem se svými kolegy pracoval na velkých výzvách naší doby, včetně války, bezpečnosti, hrozeb a změny klimatu – tehdy jsem pochopil skutečný význam spolupráce. Jako ministr zahraničních věcí jsem udělal maximum pro to, abych se zasadil o geopolitičtější Evropu, dodávky zbraní Ukrajině a pohnání Ruska k právní odpovědnosti. Tyto výzvy můžeme jako Evropská unie nejlépe zvládnout společnými silami – nejen doma v Evropě, ale i na světové scéně.

Ve své poslední funkci – funkci komisaře pro opatření v oblasti klimatu – jsem spolu se sborem komisařů spolupracoval s Evropským parlamentem a Radou na vypracování, přijetí a provádění politik nezbytných pro dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a našich klimatických cílů pro rok 2030. Jsem hluboce přesvědčen, že opatření v oblasti klimatu musíme formulovat s ohledem na vyšší konkurenceschopnost a prosperující ekonomiku, která nikoho nenechá na holičkách. Dále jsem se věnoval usnadnění tvorby právních předpisů v oblasti klimatu, jako jsou normy emisí CO₂ pro těžká nákladní vozidla a certifikace pohlcování uhlíku.

Evropa však nemůže vyřešit problémy spojené se změnou klimatu sama. Proto jsem podpořil globální opatření Komise v oblasti změny klimatu a dostal našemu závazku vůči Pařížské dohodě. Společně s předsedkyní von der Leyenovou jsem s našimi partnery po celém světě pracoval na úspěšném završení jednání COP28, jejichž výsledkem byl celosvětový závazek zdvojnásobit zvýšení energetické účinnosti, ztrojnásobit kapacitu obnovitelných zdrojů energie a v rámci globálního hodnocení upustit od používání fosilních paliv.

Doufám, že mohu říci, že jsem dostal svým závazkům, které jsem před 12 měsíci učinil, když jsem byl v Parlamentu jako kandidát na komisaře dotazován, a ujišťuji, že tomu tak bude i v tomto případě, pokud mi Parlament projeví důvěru i nyní. Pokud budu ve funkci komisaře pro klima, nulové čisté emise a čistý růst potvrzen, udělám vše pro to, abychom udrželi směr k dosažení klimatické neutrality při současném růstu našeho hospodářství.

V této souvislosti je důležité vytvořit příznivé podmínky pro to, aby se naše podniky mohly do této transformace pustit. Nástroje, jako je mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), podpoří vyšší ambice EU v oblasti klimatu a zajistí, že klimatická opatření nebudou oslabena přesunem výroby do zemí, které si v oblasti klimatu nekladou tak vysoké cíle. Budu pomáhat rozvíjet další etapu této transformace. Ta bude zahrnovat návrh, aby byl do našeho evropského právního rámce pro klima zakotven cíl čistého snížení emisí o 90 % do roku 2040. Zajištění konkurenceschopnosti a spravedlivé transformace nám umožní dosáhnout cíle pro rok 2040. Budu rovněž prosazovat Evropský plán pro přizpůsobení se změně klimatu v souladu s politickými směry nově zvolené předsedkyně Komise a v návaznosti na naši práci v oblasti odolnosti vůči změně klimatu a v oblasti připravenosti a řízení rizik. Naše úsilí o zmírnění změny klimatu při současném přizpůsobení se změně klimatu a přípravě na ni nám dává příležitost stát se ekonomickým lídrem. Proto budu společně s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii a ve spojení s dalšími dotčenými komisaři rozvíjet dohodu o čistém průmyslu s důrazem na dekarbonizaci, čisté technologie a pobídky pro investice.

Jsem pevně přesvědčen, že klíčovou úlohu při podpoře konkurenceschopnosti, prosperity a spravedlnosti, jakož i realizace souběžné ekologické a digitální transformace, hrají daně. Pokud budu ve funkci komisaře potvrzen, budu se snažit najít způsoby, jak by naše daňové systémy mohly tyto cíle podpořit. Zejména bych usiloval o takové zdanění energie a taková daňová opatření, která by motivovala k zavádění čistých technologií, a věnoval bych se otázce, jak dále ekologizovat systémy DPH. Spravedlivé zdanění závisí také na boji proti daňovým podvodům, únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Proto bych usiloval o to, aby si Evropa zachovala v této oblasti nejvyšší úroveň ambicí. Jako doplněk k našemu domácímu úsilí bych spolupracoval s členskými státy na provádění celosvětové dohody o mezinárodní daňové reformě.

Pokud budu ve funkci komisaře potvrzen, bude to pro mě velká čest a budu hrdý na to, že budu součástí sboru komisařů vedeného předsedkyní Komise, která se v roce 2019 zapsala do historie tím, že se jako první žena ujala této funkce. Během celé své profesní dráhy jsem podporoval rovnost žen a mužů, mimo jiné tím, že jsem dbal na to, aby mé vlastní týmy byly genderově vyvážené. Rozmanitost však sahá dál než k rovnosti žen a mužů. Různorodé týmy dosahují daleko lepších výsledků, a proto hodlám rozmanitost podporovat všude tam, kde to bude možné. Jako otec jsem si hluboce vědom toho, že součástí mé rodičovské i veřejné odpovědnosti je zajistit, aby naše děti zdědily takový kontinent a planetu, kde mohou prosperovat a žít šťastný život. Proto musí být jejich hlasy slyšet. Při výkonu své současné funkce se chci vždy ujistit, že pohled mladých lidí bude náležitě zohledněn, a proto se na téma klimatické politiky pravidelně setkávám s vyslanci klimatického paktu, mladými zemědělci nebo mladými lidmi, kteří podporují konkrétní věc, a s mnoha dalšími. Jsem odhodlán pokračovat v tomto zapojení mladých lidí prostřednictvím dialogů s mládeží a těším se, že je zahájíme během prvních 100 dnů mého mandátu.

Pokud budu ve funkci komisaře potvrzen, budu jednat plně v souladu s literou a duchem Smluv a Kodexem chování komisařů. Nebudu přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu a vždy budu jednat v evropském zájmu. V případě, že nastane jakákoli situace, která by mohla vést ke střetu zájmů, nebo by mohla zpochybnit mou nestrannost, neprodleně o tom budu informovat předsedkyni Komise. Mé prohlášení o zájmech je veřejné a úplné a zavazují se, že v případě změny mé osobní situace zajistím jeho aktualizaci.

2. Výkon funkce ve svěřeném portfoliu a spolupráce s Evropským parlamentem

Můžete přislíbit, že budete Parlament řádně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost vůči Parlamentu?

Jaké konkrétní přislíbení můžete dát, pokud jde o Vaši interakci a přítomnost v Parlamentu, a to jak ve výborech, tak v plénu, a pokud jde o transparentnost, spolupráci a skutečné zohledňování postojů Parlamentu a vstřícnost k jeho žádostem o legislativní podněty? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, budete Parlamentu včas poskytovat tytéž informace a dokumenty jako Radě?

Jelikož ve své současné funkci komisaře pro opatření v oblasti klimatu s Evropským parlamentem úzce spolupracuji, měl jsem možnost získat bezprostřední zkušenosti s vůdčími schopnostmi, odborností a odhodláním Parlamentu v rámci našeho akčního programu v oblasti klimatu do roku 2050. Budu-li ve funkci komisaře potvrzen, znovu se zaváží s Parlamentem spolupracovat a budu plně respektovat jeho institucionální úlohu a práva v oblasti klimatu, nulových čistých emisí, čistého růstu a zdanění. Rovněž zajistím, aby útvary spadající do mé působnosti uplatňovaly stejný duch spolupráce a respektovaly úlohu Parlamentu v příslušných oblastech politiky.

Pod vedením předsedkyně Komise budu úzce spolupracovat se všemi členy sboru komisařů. Pro zajištění plné soudržnosti a konzistence naší práce, bude pro mě stěžejní úzká spolupráce jak s výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci, tak s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii, stejně jako spolupráce s ostatními komisaři, včetně komisařů pro finanční služby, životní prostředí a vodohospodářskou odolnost, zemědělství, energetiku, dopravu, obchod, ale také pro zjednodušení právních předpisů.

Vždy jsem pevně zastával názor, že úsilí o dosažení společných cílů a zajištění hmatatelných výsledků závisí na pravidelném dialogu, spolupráci, vzájemné důvěře a transparentnosti v co největší míře. Plně se zavazuji, že budu s Evropským parlamentem spolupracovat v dobré víře a v souladu s rámcovou dohodou. To se týká Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), Hospodářského a měnového výboru (ECON) a jeho podvýboru pro daňové záležitosti (FISC), Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a všech dalších výborů, které se zajímají o klima, klimatickou neutralitu, čistý růst a zdanění a chtějí o těchto záležitostech vést diskusi.

Vzhledem k mé bezprostřední zkušenosti a mnoha různým přímým kontaktům s Parlamentem považuji tuto interakci nejen za institucionální povinnost, ale za úhelný kámen našich vztahů a základ pro úspěšnou tvorbu a provádění politik. Pokud budu ve funkci komisaře potvrzen, budu se i nadále účastnit parlamentních rozprav a spolupracovat s Parlamentem a jeho poslanci v různých formátech v oblastech, které budou spadat do mé působnosti. Jsem odhodlán vykonávat úkoly Komise v rámci legislativního procesu, včetně třístranných jednání mezi Parlamentem, Radou a Komisí, při plném dodržování interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů a rámcové dohody mezi našimi dvěma orgány. Jako nestranný zprostředkovatel budu s Parlamentem a Radou jednat na rovnoprávném základě a poskytovat jim odpovídající informace a dokumenty, přičemž budu respektovat jejich institucionální práva a povinnosti vyplývající ze Smluv EU.

V souladu s rámcovou dohodou jsem rovněž odhodlán učinit vše, co je v mých silách, aby usnesení Evropského parlamentu, která spadají do mého portfolia, byla zodpovězena do tří měsíců. Nově zvolená předsedkyně se ve svých politických směrech zavázala ještě více posílit spolupráci Komise na usneseníh Parlamentu podle článku 225 tím, že se komisaři budou účastnit strukturovaných dialogů s parlamentními výbory o těchto usneseníh. Jsem odhodlán zajistit tento dialog v oblastech, které spadají do mé odpovědnosti. Jak jsem již prokázal v rámci svých dosavadních četných formálních i neformálních kontaktů s Parlamentem, budu se i nadále účastnit schůzek, přijímat dopisy i otázky poslanců Parlamentu podle svých možností a vyřizovat je co nejrychleji. Pro mě osobně, ale i pro úspěch naší práce, bylo důležité, že jsem se před jednáními COP28 a v jejich průběhu i ve všech dokumentech, které spadají do mé odpovědnosti, aktivně zapojil do jednání s Evropským parlamentem napříč politickým spektrem, a v tom hodlám pokračovat. Budu sledovat prosazování a provádění politik spadajících do mé působnosti a informovat o tom příslušné parlamentní výbory.

Díky zkušenostem, které jsem získal po svém zvolení do nizozemského Senátu, jehož členem jsem byl od roku 2011 do roku 2017, a později ve funkci ministra financí, ministra zahraničních věcí, místopředsedy vlády a v současnosti evropského komisaře, si velmi dobře uvědomuji význam dobrých pracovních vztahů a pravidelných kontaktů. Proto jsem se vždy snažil aktivně oslovovat poslance Parlamentu, budovat důvěru a společně usilovat o širokou podporu. Podle mých dosavadních zkušeností to pomohlo přinést řešení nejen v běžných legislativních postupech, ale umožnilo to vybudovat potřebnou důvěru a respekt, které jsou tak zapotřebí v naléhavých situacích nebo v době zásadních politických rozhodnutí, jako je řešení pandemie covidu-19, poskytování podpory Ukrajině či řešení důsledků ruské útočné války.

Budu-li ve funkci komisaře potvrzen, očekávám, že se občas budeme potýkat s problémy při hledání řešení a dosažení dohody. Nicméně právě v těchto chvílích politiky může otevřená, důvěryhodná a ohleduplná výměna názorů pomoci najít společnou řeč. Moje dveře byly a zůstanou vždy otevřené – to byl slib, který jsem vám před rokem dal. A jsem rád, že toho mnozí z vás využili.

Pod heslem „Společná práce pro Evropu, práce blíže Evropanům“ se nově zvolená předsedkyně pustí s novým sborem komisařů do práce, aby byla Komise více přítomna v terénu, a to častěji a ve více regionech. S tímto

programem se plně ztotožňuji. Evropský parlament jako jediný orgán přímo volený občany všech 27 členských států, představuje tento jedinečný hlas veřejnosti. Jsem odhodlán pravidelně navštěvovat členské státy a kdykoli to bude možné se rád vydám na místní úrovni do měst, vesnic, venkovských a odlehlých oblastí, abych se setkal s občany a společně s vámi diskutoval o jejich potřebách a cílech. Takové diskuse patřily v mých předchozích funkcích ve veřejné správě a i ve funkci evropského komisaře k těm nejvíce obohacujícím a vždy se na ně velmi těším.

Při službě veřejnému zájmu je pro mě stěžejní dialog, úcta a duch poctivé spolupráce. A zavazuji se k nim tedy i při své spolupráci s vámi v oblasti klimatu, nulových čistých emisí, čistého růstu, zdanění a dalších oblastí.

Otázky Hospodářského a měnového výboru

Zdanění právnických osob a boj proti daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem

3. Jak hodláte pomoci daňové politiky podpořit konkurenceschopnost v EU, snížit náklady na dodržování daňových předpisů a daňové zatížení, a to zejména ve vztahu k menším společnostem, a zároveň pokračovat v boji proti daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem? Jakou strategii máte v úmyslu zvolit k překonání jednomyslnosti v Radě, aby mohly být přijaty společné iniciativy EU v oblasti zdanění právnických osob, jako jsou DEBRA, HOT a BEFIT, a návrhy opatření, jež mají zakročit proti vyhýbání se daňovým povinnostem, např. bojovat proti nekalým praktikám v souvislosti s krycími společnostmi v EU? Předložíte návrh, který by zajistil, aby se nástrojem usnadňujícím daňové úniky nebo vyhýbání se daňovým povinnostem nestala digitální aktiva a měny?

Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře, budu usilovat o to, aby daňové iniciativy EU hrály klíčovou roli v podpoře evropské konkurenceschopnosti, prosperity a sociální spravedlnosti a zároveň pokračovaly v boji proti daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem.

V popředí politického programu Evropské komise pro nadcházející roky stojí udržitelná prosperita a konkurenceschopnost Evropy. Pro jejich dosažení je třeba usnadnit a urychlit podnikání v Evropě, zejména pro malé a střední podniky. Proto bude mít každý komisař za úkol snižovat administrativní zátěž a podporovat větší zjednodušování. Tento program hodlám podpořit tím, že se budu prioritně zabývat prací nezbytnou ke zjednodušení a konsolidaci stávajících pravidel EU upravujících zdanění právnických osob. Dobře fungující vnitřní trh je klíčem k naší konkurenceschopnosti, a je nezbytné držet krok s vývojem konkurenčních světových trhů. Za tímto účelem bude nutné v případě potřeby řešit rozdílnost právních předpisů v oblasti daně z příjmů právnických osob v EU. V souladu se svým pověřovacím dopisem budu pokračovat v práci na reformě zdanění právnických osob s cílem zjednodušit legislativní rámec, odstranit překážky omezující schopnost růstu našich podniků a maximálně využívat vnitřní trh.

Práci zahájím zátěžovým testováním stávajícího daňového *acquis* EU s cílem identifikovat a řešit nesrovnalosti, například překrývání, rozpory nebo zastaralá pravidla, mimo jiné prováděním hodnocení stávajících právních předpisů s cílem ověřit účinnost, efektivitu, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu stávajících směrnic upravujících přímé daně. Komise již zahájila hodnocení dvou směrnic v oblasti přímých daní, zejména směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD) a směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC). To bude součástí širšího programu, jehož cílem bude v případě potřeby zjednodušit *acquis* EU v oblasti přímých daní a dosáhnout většího zjednodušení a snížení zátěže v souladu se závazkem předsedkyně Komise snížit oznamovací povinnosti alespoň o 25 % a pro malé a střední podniky v EU o 35 %. Toto zkoumání směrnic umožní identifikovat potenciální překrývání, ale také mezery a oblasti, kde by právním předpisům mohlo prospět jasnější znění nebo posílená ustanovení.

Lepší fungování vnitřního trhu spočívá také ve vytvoření rámce pro daňové prostředí odolné vůči daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Vzhledem k tomu, že se technologie a podmínky neustále vyvíjejí a skýtají nové příležitosti k vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, je mým cílem i nadále sledovat provádění a prosazování právních předpisů EU v oblasti přímých daní. Historickým milníkem je celosvětová dohoda o mezinárodní daňové reformě, která zavádí celosvětovou minimální efektivní daňovou sazbu pro velké skupiny společností. Kromě shromažďování daňových informací má zásadní význam také odstraňování nebo zmírňování daňových deficitů. V tomto ohledu může EU podpořit daňové správy sdílením osvědčených postupů a vypracováním přísných metodik pro výpočet daňových deficitů.

Problematickým prvkem tvorby daňové politiky EU je zvláštní legislativní postup, který vyžaduje jednomyslnou dohodu členských států. Ten má pro členské státy i nadále význam, neboť jim umožňuje zachovat si svrchovanost v záležitostech, které se přímo dotýkají jejich ekonomik a rozpočtů. To vysvětluje neochotu členských států změnit rozhodování Rady o daňových otázkách na hlasování kvalifikovanou většinou. Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře, budu se ze všech sil snažit pokračovat v dosahování výsledků ohledně návrhů týkajících se zdanění právnických osob prostřednictvím vhodné interakce se všemi členskými státy.

Stojí za zmínku, že během mandátu předchozí Komise členské státy jednomyslně schválily několik klíčových návrhů v oblasti přímých daní; jednalo se například o směrnici o správní spolupráci č. 7 (digitální platformy) a č. 8 (transakce s kryptoaktivy), směrnici o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků v Unii (2. pilíř) a nejnověji směrnici o rychlejší a spolehlivější úlevě z nadměrných srážkových daní (FASTER).

Návrh na řešení zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob (DEBRA) nebyl v Radě aktivně projednáván od roku 2022. Budu zkoumat ochotu členských států k přehodnocení této iniciativy s ohledem na primární program konkurenceschopnosti v rámci nového mandátu a na ambici vytvořit unii úspor a investic. Kromě toho budu usilovat o hledání inovativních řešení soudržného daňového rámce pro finanční sektor EU s cílem podpořit další integraci finančního sektoru, usnadnit přeshraniční operace a podpořit digitalizaci a inovace. Komise již zahájila studii, která se zabývá možnými způsoby zdanění finančního sektoru.

Návrh s názvem „Podnikání v Evropě: rámec pro zdanění příjmů (BEFIT) je dlouhodobý projekt. Vytvoření společného rámce pro daň z příjmu právnických osob v EU je klíčovým cílem již mnoho let a bude prioritou i nadále. V příštích letech se možná budeme muset na tento návrh podívat optikou našich zkušeností s 2. pilířem, který již začal měnit mezinárodní daňové prostředí.

Jsem si vědom obtíží spojených s klasifikací, oceňováním a správou kryptoaktiv. To může být náročné pro daňové správy, které se je snaží spravedlivě a efektivně zdanit. Útvary Komise spolupracují s členskými státy na usnadnění a podpoře sdílení zkušeností a osvědčených postupů v této oblasti. Směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC 8) společně s nařízením o trzích kryptoaktiv (Markets in Crypto-Assets – MiCA), které bude regulovat vydavatele kryptoaktiv a subjekty poskytující služby související s kryptoaktivy, zvýší daňovou transparentnost transakcí s kryptoaktivy a sníží riziko daňových podvodů, úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem. V případě potřeby jsme připraveni se těmito otázkami dále zabývat.

Dohoda inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku o prvním a druhém pilíři

4. Dohoda OECD o druhém pilíři stanovila 15% minimální efektivní daňovou sazbu, avšak zahrnuje výjimky, které by mohly vést k agresivnímu daňovému plánování. Jak s ohledem na tyto výjimky z dohody o globální dani hodláte řešit přesouvání zisku právnických osob a škodlivou daňovou soutěž v rámci EU a ve vztahu ke třetím zemím? Má Evropská komise v úmyslu předložit v případě, že mnohostrannou úmluvu k dohodě o prvním pilíři neratifikuje dostatečný počet zemí, svůj návrh?

Potlačení agresivního daňového plánování ze strany velkých skupin společností je klíčovým cílem dohody o 2. pilíři a jasně se odráží i v modelových pravidlech OECD a ve směrnici 2. pilíře EU („P2D“). Tato pravidla jsou součástí rozsáhlé reformy, jejímž cílem je stanovit spodní hranici hospodářské soutěže v oblasti sazeb daně z příjmů právnických osob prostřednictvím zavedení minimální úrovně zdanění na celosvětové úrovni.

Podle nedávných údajů OECD ([The Global Minimum Tax and the taxation of MNE profit \(Minimální globální daň a zdanění zisku nadnárodních podniků\) | OECD](#)) přinese druhý pilíř dle odhadu zvýšení příjmů ve výši 155–192 miliard USD ročně (na základě údajů z období 2017–2020). Zatímco přibližně dvě třetiny těchto zisků by měly dle očekávání plynout přímo z minimální daně, asi jedna třetina těchto zisků by měla vzniknout nepřímo díky sníženému přesouvání zisku.

Před pěti lety by si jen málokdo pomyslel, že je možné dosáhnout globální dohody o zajištění minimálního účinného zdanění nadnárodních společností. Výjimky byly nedílnou součástí dohodnutého kompromisního balíčku. Cílem výjimek týkajících se ekonomické podstaty je zohlednit situace, kdy je riziko agresivních praktik omezené z důvodu vysokého podílu ekonomické podstaty. Tato dohoda již obsahuje způsob postupného snižování a byla pečlivě vyjednána.

Nyní je velmi důležité podpořit co nejvíce jurisdikci v zavádění rámce 2. pilíře. Komise se zapojila do prosazování

2. pilíře na různých fórech (OECD, OSN atd.). Podle jurisdikcí, které zavedení nové minimální daně již zavedly nebo oznámily, se očekává, že do roku 2025 bude podléhat nové minimální dani přibližně 90 % nadnárodních podniků, na které se daň vztahuje. To však pro zachování integrity systému nestačí. Jeho klíčovým parametrem je totiž zajistit, aby od roku 2025 tzv. pravidlo „jištění“ (pravidlo pro nedostatečně zdaněný zisk – UTPR) zachytilo daňové poplatníky v neúčastnících se jurisdikcích a vedlo k uložení daně poplatníkům s nízkým zdaněním. To je rozhodující složka rámce 2. pilíře, která může zajistit, že pravidla nebudou působit v neprospěch účastníků se jurisdikcí.

V tomto světle budu nadále vybízet všechny jurisdikce, které se zavázaly k provádění pravidel nebo k rychlé spolupráci při účinné výměně informací, aby umožnily uplatňování 2. pilíře těm, kteří se k němu připojili. Bude bezpodmínečně nutné zajistit, aby byla tato pravidla uplatňována jednotně a koordinovaně. K tomuto cíli směřují všechny nedávné snahy OECD i inkluzivního rámce. Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře, budu jednat se všemi hlavními aktéry, zejména se Spojenými státy. A konečně pokud bude docházet k obcházení těchto pravidel, například nepřesným nebo dokonce podvodným vykazováním, budou členské státy muset využít svých hodnotících a donucovacích pravomocí, aby zajistily bezproblémové fungování druhého pilíře.

Rád bych také poznamenal, že Komise pokračuje i nad rámec 2. pilíře ve svém širším úsilí o řešení agresivního daňového plánování, například prostřednictvím návrhu směrnice UNSHELL, který je od roku 2021 projednáván v Radě.

Pokud jde o první pilíř, uznávám naléhavou potřebu spravedlivého a účinného zdanění digitální ekonomiky. Současná mezinárodní daňová pravidla byla navržena pro podniky s fyzickou přítomností a dostatečně nepostihují hodnotu vytvořenou digitálními obchodními modely. Komise výrazně podporuje práci OECD, která byla pověřena skupinou G20 / inkluzivním rámcem, protože mnohostranné řešení je lepší než velké množství řešení vnitrostátních. K tomuto cíli se na počátku přihlásilo asi 140 jurisdikcí a i já osobně ho podporuji.

Mnohostranná úmluva OECD je připravena a již se o ní nediskutuje. Nyní je potřeba, abychom dospěli ke shodě ohledně částky B (zjednodušení některých pravidel pro převodní ceny) a mohli tak celý balíček odblokovat. Jedná se o náročný úkol, o čemž svědčí opakované odklady uzavření této dohody. Domnívám se však, že vzhledem k tomu, čeho se již podařilo dosáhnout, se nejedná o nemožný úkol.

Budu se i nadále plně zasazovat o mnohostranný přístup k digitálnímu zdanění. Zajištění rychlého a koordinovaného řešení v rámci 1. pilíře by bylo rovněž v zájmu globálního společenství. Útvary Komise odpovědné za daně hrají aktivní roli v diskusích o budoucí Rámcové úmluvě OSN o mezinárodní daňové spolupráci, která bude mít s největší pravděpodobností široký záběr.

V neposlední řadě pak bychom neměli zapomínat na zásadní práci, kterou vykonala Skupina pro kodex chování v oblasti zdanění podniků nacházejících se na seznamu EU nespolupracujících jurisdikcí pro daňové účely, což odráží ambici Komise prosazovat mezinárodní standardy řádné správy daní na celém světě. Díky této pracovní oblasti se podařilo změnit nebo zrušit 160 škodlivých daňových režimů ve více než 60 zemích. Komise přebírá vedoucí úlohu při navrhování změn kritérií EU pro zařazení na tento seznam, která se musí nadále vyvíjet, aby se přizpůsobila novým výzvám. Uvědomuji si, že je třeba pokračovat v boji proti zneužívání daňového systému, a jsem připraven usilovat o větší koordinaci v této oblasti na celosvětové úrovni.

Ekologické zdanění

5. Pokud jde o Vaše portfolio v oblasti klimatu a zdanění, jak využijete zdanění k prosazování klimatických cílů a jakými iniciativami se zapojíte do hodnocení politik v oblasti zdanění energie? Předložíte nový návrh směrnice o zdanění energie, který zohlední návrhy Draghiho zprávy? Jak hodláte v rámci současných jednání Rady o revizi této směrnice prosadit cíl 90% snížení emisí do roku 2040? Navrhnete během tohoto mandátu opatření k účinnějšímu zdanění letecké a námořní dopravy?

Jsem přesvědčen, že zdanění je klíčovým nástrojem prosazování cílů v oblasti klimatu. Má potenciál působit jako katalyzátor transformace a povzbuzovat jednotlivce i podniky k udržitelnějším rozhodnutím. Ekologické daně v EU však v současné době nejsou harmonizovány, což vede k nejednotnosti ekologického zdanění a zdanění emisí CO₂ v jednotlivých členských státech. Tato nejednotnost způsobuje zmatek a narušuje účinnost našich politik v oblasti klimatu. Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře pro daně a klima, budu mít dobré předpoklady k tomu, abych co nejlépe využil dostupné nástroje a zajistil soulad mezi daňovou politikou a cíli v oblasti klimatu. V rámci řešení tohoto problému se chci zapojit do diskusí s členskými státy o vyváženějším a soudržnějším přístupu k ekologickému zdanění. Společným úsilím můžeme vytvořit rovnější podmínky a zajistit, aby všechny členské

státy dodržovaly naše společné politiky v oblasti klimatu a životního prostředí. Existuje zde například prostor pro lepší využívání ekologických daní s cílem zajistit uplatňování zásady „znečišťovatel platí“.

Zdanění energetických produktů a elektřiny v EU zahrnuje daně nad rámec směrnice o zdanění energie. Draghiho zpráva poukazuje na to, že energetické daně jsou součástí širšího systému poplatků, odvodů a síťových nákladů. Jsem si dobře vědom toho, jaký dopad mají ceny energie na konkurenceschopnost průmyslu EU, a jsem znepokojen tím, jak dopadají na podniky a domácnosti. Společně s komisařem pro energetiku a bydlení se budu zabývat doporučeními Draghiho zprávy včetně řešení založených na spolupráci mezi členskými státy s cílem posílit vnitřní trh a zajistit, aby daně, poplatky a odvody neměly negativní dopad na ceny energie a konkurenceschopnost průmyslu EU, a zároveň budu podporovat cíle přechodu na čistou energii.

Navrhovaná revize směrnice o zdanění energie, která je poslední dosud nepřijatou částí balíčku „Fit for 55“ a o níž v současné době jedná Rada a Evropský parlament, usiluje o modernizaci tohoto rámce tím, že jej sladí s cíli EU v oblasti klimatu a energetiky. Jedním z klíčových aspektů je zavedení klasifikačního systému, v jehož rámci budou více znečišťující výrobky zatíženy vyššími daněmi, což podpoří využívání čistší energie a zavádění nových produktů, jako je například čpavek a vodík. Členské státy by v zájmu další podpory využívání elektřiny byly schopny snížit zdanění elektřiny dodávané do elektrických vozidel, letadel nebo plavidel (na pobřeží) na nulu. Tato revize provede rovněž aktualizaci struktury daňových sazeb, omezí rozsah vnitrostátních daňových výjimek a odchylek umožňujících snížení pod minimální sazby a zajistí větší harmonizaci v celé EU, přičemž zachová schopnost členských států vytvářet příjmy. Revize směrnice o zdanění energie podpoří EU při dosahování jejích cílů v oblasti snižování emisí tím, že podpoří používání udržitelnějších paliv nebo paliv z obnovitelných zdrojů a zároveň podpoří konkurenceschopný, sociálně spravedlivý a udržitelný růst v EU. Energetická krize zdůraznila závislost EU na fosilních palivech ze třetích zemí. Revidovaná směrnice o zdanění energie bude hrát klíčovou roli při podpoře přechodu od těchto dovážených zdrojů energie k energii, kterou lze vyrábět v EU, jako je například energie z obnovitelných zdrojů, čímž se EU stane méně náchylnou k otřesům na mezinárodních trzích v souvislosti s dodávkami ze třetích zemí a méně závislou na vnějších zdrojích energie.

Komise bude i nadále spolupracovat s Radou na dosažení kompromisu, přičemž se bude snažit zachovat vysokou úroveň ambicí. Přijetí revidované směrnice o zdanění energie může přispět k dosažení cíle snížení čistých emisí do roku 2040 o 90 %.

Pokud jde o zdanění v odvětví letectví a námořní dopravy, nebudu zastírat, že opatřením v těchto odvětvích přikládám velký význam. Abychom zachovali konkurenceschopnost evropského hospodářství jako celku, musíme do plnění svých globálních cílů v oblasti snižování emisí zapojit všechna odvětví. Jinak by to znamenalo příliš vysokou zátěž pro ty, kteří nejsou od této daně osvobozeni. Cílem návrhu revize směrnice o zdanění energie je zrušit povinnou výjimku vztahující se na letecké a lodní palivo. Tato změna by měla umožnit diferenciaci daňových sazeb pro jednotlivá paliva podle jejich vlivu na životní prostředí. Udržitelná letecká paliva a udržitelná a moderní paliva pro lodě by tak získala výhodu oproti fosilním palivům a pomohla by zvýšit investice do výroby a dodávek udržitelných paliv používaných pro dopravu v Evropě. Ukázalo se, že pro některé členské státy je to politicky citlivé téma. Je naprosto nezbytné zavést opatření na mezinárodní úrovni. V odvětví letectví Komise důrazně podporuje iniciativy, jako je například pracovní skupina pro globální solidární odvody (Global Solidarity Levies Task Force) a systém kompenzace emisí CO₂ pro mezinárodní letectví pod záštitou Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO). Předpokládáme, že ICAO bude mít k dispozici systém vztahující se na lety mimo EHP, který zajistí účinné snižování emisí. Proto je třeba věnovat zvláštní pozornost nadcházejícímu shromáždění ICAO v roce 2025. Jinak by Komise měla navrhnout rozšíření systému obchodování s emisemi i na odlety, jak je již uvedeno v právních předpisech EU, s cílem zajistit, aby všechna odvětví hospodářství přispěla k dosažení klimatické neutrality v roce 2050. Komise rovněž podporuje přijetí ambiciózního mechanismu stanovování cen skleníkových plynů pro odvětví námořní dopravy pod záštitou Mezinárodní námořní organizace (IMO). Systém EU pro obchodování s emisemi (ETS) zároveň již nyní stanoví cenu za emise CO₂ letecké a námořní dopravy a zároveň řeší i riziko úniků.

V oblasti osobní dopravy se v současné době široce uplatňuje nulová sazba DPH, zejména pro mezinárodní leteckou a námořní dopravu, a to bez ohledu na jejich dopad na životní prostředí. Komise uznává, že je třeba sladit udržitelnou dopravu s konektivitou a cenovou dostupností, a zdanění odvětví letectví je součástí širších úvah o budoucnosti DPH, které Komise zahájila. Tato diskuse zahrnuje také zvláštní režimy DPH včetně těch, které se vztahují na cestovní kanceláře a provozovatele osobní dopravy, jak bylo zdůrazněno ve zprávě Enrica Letty o jednotném trhu.

Jako doplněk usílí o dekarbonizaci průmyslu zde rovněž existuje prostor pro lepší využívání nástrojů daňové politiky k řešení úbytku biologické rozmanitosti a zhoršování stavu životního prostředí. Relativně nedostatečný

pokrok v oblasti ekologického zdanění znamená, že spotřebitelé v současnosti nakupují příliš mnoho znečišťujících výrobků a nepřecházejí na čistší alternativy, jako jsou recyklované výrobky, v situacích, kdy by to bylo ekonomicky efektivní a společensky žádoucí. Stejně tak může docházet k tomu, že čisté podniky nejsou schopny získat financování, zatímco znečišťující podniky využívají neefektivně nízkých kapitálových nákladů. Útvary Komise usilují o identifikaci nedostatků v politice. Proto je příliš brzy na to, abychom se zavázali ke konkrétním politickým nástrojům, ať již by se jednalo o opatření „měkkého“ práva, jako jsou například doporučení, nebo o opatření ambicióznější, například zavedení minimálních hodnot EU pro ekologické daně s výjimkou daní energetických, mohou se však zavázat k tomu, že budu v zájmu komplexnějšího řešení otázek životního prostředí rozhodněji prosazovat tržní opatření.

Závěrem lze říci, že zdanění bude hrát zásadní roli při dosahování cílů EU v oblasti klimatu. Budu úzce spolupracovat s vámi, s útvary Komise i s členskými státy na dosažení rovnováhy, která bude odrážet jak naše environmentální ambice, tak hospodářské potřeby našich občanů a zároveň zajistí konkurenceschopnost našeho průmyslu.

Otázky Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

6. Jak na poli diplomacie EU v oblasti změny klimatu zajistíte, aby všechny strany, zejména velké a rozvíjející se ekonomiky, usilovaly společně o rozšíření opatření směřujících k dosažení dlouhodobého cíle Pařížské dohody? Jaké priority jste si vytyčil pro konferenci COP29? Na konferenci COP28 se delegáti dohodli na odklonu od fosilních paliv v odvětví energetiky. Jaká konkrétní opatření v návaznosti na tuto dohodu navrhnete? Podle Vašeho pověřovacího dopisu vytvoříte rámec EU pro postupné ukončení dotací na fosilní paliva. Jak hodláte uvést tento rámec do praxe, aby byl splněn požadavek stanovený v 8. akčním programu pro životní prostředí a zároveň byla zajištěna energetická bezpečnost a snížena závislost?

Hlavním cílem **diplomacie EU v oblasti klimatu** je stimulovat ambice a investice. Chceme povzbudit naše partnerské země, aby stanovily ambiciózní klimatické cíle v souladu s cíli Pařížské dohody a aby těchto cílů dosahovaly. Díky úspěšnému úsilí samotné EU o snižování emisí dnes činí náš podíl na celosvětových emisích pouze 6 %. Pro ochranu našeho klimatu a planety má zásadní význam řešení zbývajících 94 %. Nadcházející aktualizace vnitrostátně stanovených příspěvků jednotlivých zemí bude mít klíčový význam pro naplnění konsenzu SAE na konferenci COP28 a globálního hodnocení dohodnutého v Dubaji. Na konferenci COP30 v Brazílii a po ní s pomocí ostatních členů sboru komisářů přispějí k vytvoření naší globální vize v oblasti klimatu a energetiky.

Konkrétně budu prosazovat stanovování cen uhlíku jako zásadní prvek širší skladby politik umožňujících dosažení cílů Pařížské dohody. To může vytvořit tržní podmínky, které zlepší ekonomické opodstatnění dekarbonizace, urychlí transformaci a zároveň vytvoří příjmy, které bude možno znovu investovat do dekarbonizace a transformace. Globální stanovení cen uhlíku také pomůže vytvořit rovné podmínky pro podniky. Systém EU pro obchodování s emisemi je vzorem pro mnoho dalších potenciálních systémů stanovování cen uhlíku. Od svého spuštění v roce 2005 přispěl v odvětvích, která pod něj spadají, ke snížení emisí skleníkových plynů o více než 47 %. Chceme se podělit o své zkušenosti a znalosti, abychom tak podpořili zavádění účinných politik stanovování cen uhlíku i v dalších zemích. Z tohoto důvodu chcí posílit náš závazek podporovat partnery při zavádění spolehlivého stanovování cen uhlíku a silných trhů v rámci širší skladby politik v oblasti klimatu a energetiky, přičemž budeme vycházet z již probíhající spolupráce. Nedávno zřízená **pracovní skupina pro mezinárodní stanovování cen uhlíku a diplomacii na trzích s uhlíkem**, která vznikla z mého podnětu, má potenciál potřebný ke změně pravidel hry pro již zmíněných 94 % emisí. Stanovování ceny uhlíku může být stejně jako v případě EU i zde nejúčinnějším opatřením, které může tato skupina přijmout. Tato problematika je předmětem zájmu, neboť stále více zemí včetně většiny zemí G20 zavádí nebo zkoumá politiky stanovování cen uhlíku, a to i v reakci na mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích. K dnešnímu dni je zavedeno již 75 nástrojů pro stanovení cen uhlíku, které pokrývají 24 % celosvětových emisí. Tyto politiky se však často promítají do nízkých ambicí, nízkých cen a omezeného pokrytí, přičemž někteří velcí producenti emisí v tomto směru stále zaostávají.

Nezbytnou podmínkou smysluplného jednání s dalšími velkými a novými producenty emisí je příklad a úspěch vlastních opatření EU v oblasti klimatu. **Mezinárodní důvěryhodnost EU se opírá o naše domácí opatření** včetně opatření balíčku „Fit for 55“ a také o vizi, kterou jsme předložili v doporučení pro rok 2040. Dokážeme-li, že tato opatření fungují, usnadní to dosažení domácího politického konsenzu i v dalších zemích. Velké a rozvíjející se ekonomiky mohou také vytvořit příznivé regulační prostředí a pobídky, které přimějí průmysl a občany k urychlení ekologické transformace a podnítí udržitelná investiční rozhodnutí. My tyto kroky již nyní podporujeme na všech politických úrovních s mnoha zeměmi prostřednictvím skupin G7 a G20, jakož i dvoustranných zelených aliancí, zelených partnerství, dialogů na vysoké úrovni, partnerství pro spravedlivou transformaci energetiky a budoucích partnerství v oblasti čistého obchodu a investic. Využíváme také vícestranné

postupy, jako je například program skupiny G7 v oblasti dekarbonizace, Klimatický klub a fórum ministrů pro čistou energii. Budeme svým partnerům i nadále poskytovat pomoc včetně pomoci finanční při zkoumání proveditelnosti konkrétních řešení přizpůsobených jejich specifickým podmínkám. V neposlední řadě také aktivně využíváme svou politiku sousedství, svou obchodní politiku a svá mezinárodní partnerství způsobem, který podporuje ekologickou transformaci. Současně musíme pokračovat i v podpoře zemí a komunit, které jsou vůči změně klimatu obzvláště zranitelné a v současné době se na globálních emisích podílejí jen málo. Je to i v našem vlastním zájmu: ve vysoce vzájemně propojeném světě může přizpůsobení změně klimatu a budování odolnosti vůči ní pomoci zvládnout riziko narušování obchodních tras a globálních dodavatelských řetězců (včetně potravinových) a přispět k bezpečnosti, odolnosti a stabilitě EU.

Mé **priority pro konferenci COP29**, dohodnuté s členskými státy na zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci ze dne 8. října a v závěrech Rady pro životní prostředí o konferenci COP29 ze dne 14. října, jsou tyto: i) dosažení ambiciózního a dosažitelného výsledku v oblasti nového kolektivního kvantifikovaného cíle týkajícího se financování opatření v oblasti klimatu; ii) uzavření jednání o pokynech k uplatňování článku 6 Pařížské dohody o mezinárodních trzích s uhlíkem; iii) opětovně potvrzení celosvětového závazku k provádění konsenzu SAE a položení základů pro další kolo vnitrostátně stanovených příspěvků; iv) zintenzivnění opatření pro přizpůsobení se dopadům změny klimatu; a v) výzva všem smluvním stranám, aby do konce tohoto roku předložily první dvouleté zprávy o transparentnosti.

Pokud jde o následné **kroky po konferenci COP28**, budu naše mezinárodní partnery, zejména největší producenty emisí, vybízet, aby v roce 2025 předložili ambiciózní vnitrostátně stanovené příspěvky, které budou vycházet z výsledků globálního hodnocení energetické transformace. Přizpůsobím naši politickou, technickou a finanční podporu tak, abychom podporovali přechod rozvojových zemí na čistou energii a ambiciózní dekarbonizaci průmyslu.

Klíčovým opatřením, které by mohlo důsledně snížit **dotace na fosilní paliva**, je dohoda o revizi směrnice o zdanění energie. Budu proto i nadále společně s členskými státy usilovat o to, abychom urychleně našli společný základ pro dosažení této dohody. Budu také s těmito členskými státy neúnavně spolupracovat, protože právě vlády jednotlivých států mají pravomoc tyto dotace postupně ukončit. Budu usilovat rovněž o sdílení osvědčených postupů a o co největší transparentnost těchto dotací, což umožní zvýšit tlak ať již prostřednictvím provádění vnitrostátních plánů členských států v oblasti energetiky a klimatu, nebo prostřednictvím revize nařízení o správě. V této souvislosti jsem splnil to, k čemu jsem se zavázal před rokem při svém prvním slyšení v Parlamentu, a vytvořil jsem soupis na úrovni EU, na kterém budu nadále pracovat společně s komisařem pro energetiku a bydlení. Evropský semestr a případně budoucí nástroj pro koordinaci konkurenceschopnosti zároveň nabízejí příležitost poskytnout členským státům další pokyny ohledně prioritního řešení této problematiky. A konečně pak zavádíme další politiky, které stanoví cenu za negativní dopady fosilních paliv, zejména nový systém EU pro obchodování s emisemi v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích (ETS2), doplněný novým Sociálním fondem pro klimatická opatření na podporu osob ohrožených energetickou a dopravní chudobou.

Zrušení dotací na fosilní paliva má za cíl zefektivnit náklady na transformaci a usnadnit její provedení. Zajistí energetickou bezpečnost a sníží závislost, čímž uvolní potřebné zdroje pro investice do nízkouhlíkových kapacit. Pokud existují obavy z toho, že by zrušení dotací na fosilní paliva mohlo mít nepřiměřený dopad na domácnosti s nižšími příjmy, souhlasím s tím, že je třeba se touto otázkou zabývat, například prostřednictvím sociálních politik členských států. Nejúčinnějším nástrojem je často poskytnout domácnostem náhrady nebo pomoc při této transformaci, nikoliv zachování dotací na fosilní paliva.

7. Jaká konkrétní opatření přijmete k zajištění účinného a včasného provádění legislativního rámce EU v oblasti klimatu do roku 2030 a dosažení cílů v něm stanovených? Jakou roli v této souvislosti přisuzujete dohodě o čistém průmyslu? Jaký je Váš postoj k cílené změně nařízení o výkonnostních normách pro emise CO₂ pro osobní automobily a dodávky, která je uvedena ve Vašem pověřovacím dopise? Jak zajistíte, aby regulační a finanční nástroje EU, včetně Sociálního fondu pro klimatická opatření a Fondu pro spravedlivou transformaci, podporovaly spravedlivý přechod na klimaticky neutrální ekonomiku? Jaká konkrétní opatření přijmete, zejména pokud jde o systém EU ETS 2, aby bylo zajištěno, že zranitelné skupiny budou chráněny před zvyšováním cen energií? Budete mimo jiné sledovat řádné provádění vnitrostátních sociálních plánů pro klimatická opatření a vnitrostátních příjmů ze systému ETS2?

Aktualizace **vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu** je klíčovým procesem, v němž členské státy stanoví způsob, jakým umožní včasné provedení balíčku „Fit for 55“ a pomohou mobilizovat potřebné investice. Zintenzivním kontakty s členskými státy s cílem zajistit, aby své vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu dokončily co nejdříve. Mám v úmyslu úzce spolupracovat s členskými státy při provádění jejich vnitrostátních

plánů v oblasti energetiky a klimatu, mimo jiné formou zapojení průmyslu a sociálních partnerů a pořádání diskusí o tom, jak odstranit důležité překážky bránící této transformaci. Mým cílem bude usnadnit spolupráci a výměnu osvědčených postupů v oblasti praktických řešení s cílem tuto transformaci urychlit a zároveň posílit konkurenceschopnost a podporovat nejzranitelnější skupiny. Budu Evropský parlament průběžně podrobně informovat prostřednictvím pravidelných výměn informací.

Klimatický cíl pro rok 2040, v souvislosti s nímž Komise brzy předloží legislativní návrh na cílenou změnu evropského právního rámce pro klima, poskytne investorům větší a dlouhodobou jistotu s cílem podpořit rozhodnutí, jež jsou v současné době přijímána v souvislosti s výrobními zařízeními, infrastrukturou nebo dovednostmi, a přispěje tak k urychlení opatření a dosažení cílů pro rok 2030.

Dohoda o čistém průmyslu se zaměří na posílení konkurenceschopnosti průmyslu EU a zároveň urychlí dekarbonizaci Evropy. Budeme pracovat na souboru iniciativ s cílem zjednodušit administrativní postupy pro dekarbonizaci průmyslu, zavést rámec pro rozvoj rozhodujících trhů a mobilizovat soukromé financování transformace. Budeme rozvíjet opatření zejména v oblasti dostupných cen energie s cílem řešit jedno z klíčových znevýhodnění EU v hospodářské soutěži, jakož i akt o akceleratoru dekarbonizace průmyslu zaměřený zejména na energeticky náročná odvětví, a partnerství v oblasti čistého obchodu a investic, která se soustředí na naše vztahy s partnerskými zeměmi.

Splnění cíle EU, kterým je snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % ve srovnání s rokem 1990, a cíle klimatické neutrality do roku 2050, který je zakotven v evropském právním rámci pro klima, vyžaduje ambiciózní politiky a opatření, která zajistí rychlé a dostatečné snížení emisí ze všech odvětví včetně významného podílu emisí z budov a dopravy. V této souvislosti stanovují **výkonnostní normy pro emise CO₂ pro nové osobní automobily a dodávky** postupně se zpřísnující cíle pro emise CO₂, přičemž cíle 100% snížení má být dosaženo od roku 2035. Politické směry uvádějí, že: „*dosažení klimatické neutrality do roku 2050 bude vyžadovat širokou škálu inovativních technologií v oblastech od mobility až po energetiku. Například cíl klimatické neutrality pro automobily do roku 2035 přináší předvídatelnost pro investory a výrobce. Dosažení tohoto cíle bude vyžadovat technologicky neutrální přístup, v němž budou e-paliva hrát roli prostřednictvím cílené změny nařízení v rámci plánovaného přezkumu*“. To dále potvrzuje i můj pověřovací dopis. Komise proto bude na této cílené změně pracovat v rámci přezkumu plánovaného na rok 2026. Tato práce se bude zabývat také potřebou e-paliv v jiných odvětvích, kde neexistují jiné technologické alternativy, jako je letecká a námořní doprava, s ohledem na jejich předpokládaný nedostatek, energeticky náročný výrobní proces a předpokládané náklady.

Náš **rámec spravedlivé transformace** musí být připraven na další fáze klimatické transformace od tohoto okamžiku do roku 2030 a poté do roku 2040 a dále. Hlavní prioritou bude zajistit využití zdrojů z nástroje NextGenerationEU a ze stávajícího rozpočtu. EU má komplexní rámec financování, který zahrnuje fondy politiky soudržnosti, zejména Fond pro spravedlivou transformaci, a Nástroj pro oživení a odolnost. Ten bude ještě více posílen po zavedení Sociálního fondu pro klimatická opatření. Budeme společně usilovat o sestavení jednoduššího a cílenějšího dlouhodobého rozpočtu schopného pružněji reagovat, který bude odrážet evropské strategické priority i naši ambici stát se Komisí investic. Přestože nemohu předjímat příští víceletý finanční rámec, vítám závazek paní předsedkyně, který počítá s výrazným navýšením finančních prostředků na spravedlivou transformaci. Pokud budu ve své funkci potvrzen, postarám se o to, aby se toto zvýšení zaměřilo na zranitelné pracovníky, podniky a občany a na území, která při transformaci čelí nejtěžším výzvám. Z příležitostí, které transformace nabízí, by měli mít možnost těžit všichni, a nikdo by neměl zůstat opomenut. Budu spolupracovat s výkonnou místopředsedkyní pro lidi, dovednosti a připravenost. Zajistíme, aby Sociální fond pro klimatická opatření poskytl zvýšený objem financování před spuštěním nového systému obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví (ETS2). Komise bude spolupracovat s členskými státy na vnitrostátních sociálních plánech pro klimatická opatření s cílem zajistit, že budou vynaloženy zdroje na podporu zranitelných domácností, zranitelných mikropodniků a zranitelných uživatelů dopravy.

Co se týče příprav na Sociální fond pro klimatická opatření, již od roku 2023 spolupracujeme se specializovanou skupinou odborníků z členských států na jeho rychlém a účinném zavádění. 10 členských států v současné době využívá nástroj Komise pro technickou podporu, který jim pomáhá odhadovat dopady systému ETS2, definovat zranitelné skupiny a identifikovat opatření a investice přizpůsobené na míru jejich budoucím plánům. Budu podporovat výkonnou místopředsedkyni pro lidi, dovednosti a připravenost v poskytování informací o provádění Sociálního fondu pro klimatická opatření Evropskému parlamentu. Příslušné výbory Evropského parlamentu mohou v rámci „dialogu o sociálním klimatu“ dvakrát ročně vyzvat Komisi, aby projednala předložené sociální plány pro klimatická opatření, hodnocení Komise, dosahování milníků a cílů a platby.

Pokud jde o využití příjmů členských států ze systému ETS2, budeme dohlížet na to, aby byly v plném rozsahu

využity na opatření v oblasti klimatu a na sociální opatření, jak to ukládá revidovaná směrnice o systému ETS.

Zintenzivním osvětové činnosti s členskými státy s cílem zjistit, jak překonávat překážky a nabízet příležitosti k zajištění vyvážené a spravedlivé transformace. Při revizi nařízení o správě posílím způsob řešení otázek spravedlivé transformace. Budu usilovat o pevné zakotvení spravedlivé transformace v našich politikách podpory dekarbonizace, a budu spolupracovat se svými kolegy komisaři na zajištění toho, aby spravedlivá transformace podpořila vznik kvalitních pracovních míst a aby zboží a služby, které naše malé a střední podniky a domácnosti pro tuto transformaci potřebují, byly dostupné a cenově přijatelné.

8. Jaká konkrétní nová opatření plánujete navrhnout, aby vznikl rámec usnadňující dosažení nového cíle pro rok 2040? Jak by se podle Vás dala jednoduchým, spravedlivým a nákladově efektivním způsobem koncipovat struktura EU v oblasti klimatu po roce 2030 s odpovídajícími finančními zdroji? Jak zajistíte, aby všechna hospodářská odvětví přispívala spravedlivým a vědecky podloženým způsobem? Kam by se podle Vás měl v budoucnu ubírat vývoj systému EU ETS? Jak konkrétně byste v rámci výrazného a trvalého snižování emisí navrhoval zvýšit úroveň pohlcování uhlíku, a to ať už jde o trvalé pohlcování uhlíku nebo o pohlcování uhlíku z půdy? Jaké cíle v oblasti pohlcování uhlíku by si podle Vás měla Unie stanovit, a to i pokud jde o samostatný cíl pro trvalé pohlcování uhlíku v rámci cíle pro rok 2040? Jaká konkrétní opatření, legislativní i jiná, a jaké nové zdroje EU byste chtěl v rámci nového evropského plánu pro přizpůsobení se změně klimatu navrhnout ke zvýšení odolnosti společnosti, včetně zranitelných skupin, ekosystémů a hospodářství v EU, a k lepšímu přizpůsobení se rizikům plynoucím ze změny klimatu? Jak zajistíte, aby bylo přizpůsobení systematicky zohledňováno v každé odvětvové politice EU?

Komise brzy předloží legislativní návrh na zakotvení klimatického cíle pro rok 2040 do evropského právního rámce pro klima. Ambiciózní cíl pro rok 2040 bude muset kráčet ruku v ruce s příznivými podmínkami, jako je například spravedlivá a vyvážená transformace pro lidi, nižší ceny energie, zlepšení elektrické sítě atd. Dohoda o čistém průmyslu bude první příležitostí k řešení těchto příznivých podmínek, které zajistí, že bude možné skloubit ambice v oblasti klimatu s konkurenceschopností průmyslu.

Jakmile bude tento cíl schválen, bude Komise moci předložit návrhy na **rámec politiky v oblasti klimatu v období po roce 2030**. Zajistím, aby EU pokračovala v nastoupeném směru, navázala na zavedený komplexní politický rámec, poučila se z minulosti a zajistila svou připravenost na rok 2040. Jak se přibližujeme k dosažení klimatické neutrality, je nám zřejmé, že k ní musí přispívat všechna odvětví a že je k tomu zapotřebí celé řady technologií. Potřebujeme jednoznačnost, s níž je vytyčen cíl do roku 2040, abychom mohli definovat politiky a zajistit dlouhodobou jistotu pro investiční rozhodnutí, která rovněž přispějí k dosažení našich cílů pro rok 2030. Budu společně se svými kolegy pracovat na tom, abychom umožnili dosažení cíle na rok 2040 na základě dohody o čistém průmyslu, a abychom zajistili přiměřené využití soukromých investic do našich společných cílů konkurenceschopného a dekarbonizovaného hospodářství EU a snížení jejich rizikovosti prostřednictvím evropských opatření. Je třeba, abychom investovali do lidí, dovedností a spravedlivé transformace a abychom využili politiku v oblasti klimatu ke zlepšení dobrých životních podmínek lidí. Stanovování cen uhlíku prostřednictvím systému obchodování s emisemi na úrovni EU má zásadní význam pro nákladově efektivní zmírňující opatření a jako finanční nástroj generující příjmy na inovace a na podporu opatření ve prospěch nejzranitelnějších skupin. Jednoduše řečeno, dobře nastavené stanovování ceny uhlíku řeší jak environmentální, tak ekonomické a sociální cíle. Bude nutno, aby je doprovázela i odvětvová opatření, například v oblasti energetiky, dopravy nebo v odvětví využívání půdy, jakož i širší podpůrný politický rámec, jehož hlavním zaměřením budou odvětvové potřeby transformace.

Komise zakládá své návrhy a doporučení týkající se politiky v oblasti klimatu na důkladném posouzení dopadů, které je plně v souladu s jejími požadavky na zlepšování právní úpravy. Řádně zohledňuje také doporučení vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu. Rád bych zdůraznil, že tyto analýzy využívají nejmodernější nástroje ekonomické analýzy, které jsou hojně uplatňovány i ve vědecké literatuře a umožňují v plném rozsahu zahrnout hospodářství EU i jeho jednotlivá odvětví, což nedávno vyplynulo z posouzení dopadů cíle v oblasti klimatu pro rok 2040, které Komise zveřejnila v únoru. To je zárukou toho, že politická rozhodnutí Komise o úloze jednotlivých odvětví jsou a i nadále zůstanou založena na hloubkové analýze vycházející z vědeckého přístupu, což umožňuje navrhnout takové balíčky politických opatření, které budou schopny dosáhnout našich cílů nákladově efektivním, spravedlivým a účinným způsobem. V tomto úsilí budu i nadále otevřený upřímnému a transparentnímu dialogu se všemi odvětvími, abychom dosáhli našich cílů v oblasti klimatu vyváženým a nákladově efektivním způsobem.

Pokud jde konkrétně o systém EU ETS, v roce 2026 má být proveden přezkum směrnice o systému ETS a rozhodnutí o rezervě tržní stability. Ten posoudí zejména to, zda má být do systému EU ETS od roku 2028

zahrnuto i nakládání s odpady a to, zda, jak a kdy do něj začlenit pohlcování uhlíku a pobídky k využívání zachyceného uhlíku v produktech, jako jsou například paliva z obnovitelných zdrojů.

Přezkum v roce 2026 určí působnost systému ETS pro mezinárodní lety od ledna 2027 a proveditelnost rozšíření jeho působnosti v námořní dopravě. Tento přezkum bude doplněn hodnocením (tj. zpětným hodnocením založeným na důkazech) směrnice o ETS a rozhodnutí o rezervě tržní stability. Budeme také zkoumat, zda je třeba provést úpravy systému EU ETS s ohledem na cíl pro rok 2040. Směr, kterým se ubírá systém EU ETS jako základní pilíř politiky EU v oblasti klimatu, je zřejmý.

Nemohu dostatečně zdůraznit, že i nadále musí naší prioritou zůstat hluboké a trvalé omezování emisí. Současně je přínosné poskytnout průmyslovým odvětvím větší jistotu, pokud jde o **úlohu trvalého pohlcování uhlíku** při dosahování klimatického cíle EU pro rok 2040. Vyhodnotíme optimální soubor politik, které poskytnou v politickém rámci do roku 2040 pobídky ke snižování emisí i k pohlcování uhlíku. Jak je jasně zdůrazněno ve sdělení a v doprovodném posouzení dopadů, účinná politika pohlcování uhlíku bude nezbytným předpokladem k dosažení 90% čistého snížení emisí skleníkových plynů do roku 2040 a klimatické neutrality do roku 2050. Do konce svého mandátu zajistím zavedení této politiky, a zároveň budu společně s veřejnými i soukromými partnery podporovat počáteční fázi rozvoje konceptu, který by se časem měl stát jednotným evropským trhem pro pohlcování uhlíku. Průmyslová odvětví, zemědělci nebo lesníci, kteří poskytují služby v oblasti pohlcování uhlíku, by za to měli být odměňováni, a zároveň by nemělo být omezováno úsilí o snižování emisí.

Pokud jde o **přizpůsobování se změně klimatu**, rostoucí klimatická nebezpečí představují jedno z největších rizik pro naši bezpečnost a prosperitu, a proto musíme posílit odolnost EU vůči změně klimatu a její připravenost na ni a snížit ohrožení naší ekonomiky a společnosti. To vyžaduje společné a zvýšené úsilí jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států. Současné politiky a opatření nedrží krok s dopady změny klimatu. Potřebujeme zajistit odolnost a řízení rizik již ze samotné podstaty. Představuji si takový Evropský plán pro přizpůsobení se změně klimatu, který bude podporovat členské státy a zajistí plné začlenění klimatických rizik do všech politik EU: od zemědělství a kritické infrastruktury až po hospodářství a se zvláštním důrazem na zranitelné skupiny. Přesný rozsah tohoto plánu bude vypracován v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami. Na základě posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě a sdělení o řízení klimatických rizik vidím jasnou potřebu více sladit přístupy mezi EU a členskými státy. To by zahrnovalo dohodnuté referenční hodnoty pro hodnocení klimatických nebezpečí a pro stanovení úrovně přijatelného rizika při rozhodování o politikách a investicích. U každého návrhu budu mít na paměti jeho důsledky z hlediska administrativní zátěže. V souladu se svým pověřovacím dopisem posoudím potřebu budoucích právních předpisů o odolnosti vůči změně klimatu a připravenosti na ni, k čemuž vyzval i Parlament v souvislosti s nedávnou plenární rozpravou a usnesením o povodních. Konkrétně budu pečlivě zvažovat, jak zajistit, aby právní předpisy v oblastech politiky, které jsou v obzvláštní míře vystaveny rizikům změny klimatu, byly vhodné pro daný účel. Usiluji o to, aby byl minimálně veškerý majetek financovaný EU navržen s ohledem na budoucnost, mimo jiné prostřednictvím přístupů zajišťujících odolnost vůči změně klimatu a zásady „významně nepoškozovat“.

Otázky Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku

9. Jakou představu máte o svém portfoliu nad rámec toho, co je uvedeno ve Vašem pověřovacím dopise, a jaký odkaz byste chtěl po sobě zanechat? Jaké legislativní návrhy a jaké další iniciativy budete navrhovat kolegiu komisařů k přijetí v příštích pěti letech, a zejména v prvních sto dnech? Jak zajistíte, aby tyto návrhy a uplatňování stávajících právních předpisů vedly k vyšší konkurenceschopnosti EU? Mají tyto legislativní návrhy vycházet ze specializovaného posouzení svých dopadů? Jaké jsou Vaše plány, pokud jde konkrétně o dohodu o čistém průmyslu? Jak definujete „čistý růst“? Jakou úlohu bude ve Vaší práci hrát oběhové hospodářství? Jak plánujete dohlížet na provádění stávajícího právního rámce pro dosažení cílů pro rok 2030 a podporovat je? Jaké plány a opatření zamýšlíte přijmout k dosažení cíle snížení emisí, který byl stanoven pro rok 2040? Jak zajistíte, aby tato opatření fungovala společně s průmyslovou politikou EU?

Věda v tomto ohledu hovoří jasně: chceme-li zajistit, aby současné i příští generace prospívaly, nemáme jinou možnost než zavést ambiciózní opatření v oblasti klimatu. Důsledky změny klimatu již nyní pociťuje každý člověk na světě, ať již se jedná o stoupání hladiny moří, zvýšený výskyt povodní nebo ohrožení zásobování potravinami, lidského zdraví a infrastruktury. Ochrana naší planety, ale také naší prosperity znamená, že opatření v oblasti klimatu musí jít ruku v ruce se zajištěním prosperující a konkurenceschopné ekonomiky a s podporou spravedlivé a vyvážené transformace pro nejvíce zranitelné lidi, regiony a odvětví. Jsem pevně přesvědčen, že to vyžaduje rozhodná opatření na domácí i mezinárodní úrovni, tím spíše v bouřlivých a neklidných letech, která nás pravděpodobně v blízké budoucnosti čekají. Domnívám se, že to znamená větší potřebu vůdčích schopností, větší asertivitu a hlubší spolupráci, a věřím, že toho můžeme dosáhnout. Chci, abych na konci svého mandátu mohl říci,

že jsme zajistili cestu ke klimatické neutralitě tím, že jsme nastavili parametry vedoucího postavení Evropy v oblasti hospodářství a proměnili svůj politický program čistého růstu v model, který se budou ostatní země světa snažit napodobit.

Pokud jde o **legislativní a jiné iniciativy v příštích pěti letech, a zejména v prvních 100 dnech**, budu v souladu s politickými směry společně s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii a ve spolupráci s výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci pracovat na **dohodě o čistém průmyslu**, která posílí konkurenceschopnost průmyslu EU a urychlí dekarbonizaci Evropy, což jsem podrobněji popsal ve své odpovědi na otázku č. 7. Dohoda o čistém průmyslu se bude muset na tyto oblasti zaměřit pomocí uceleného souboru politických iniciativ. Některé z nich jsou uvedeny v pověřovacích dopisech, například akční plán pro dostupnou energii, akt o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu, evropský fond pro konkurenceschopnost, balíček týkající se chemického průmyslu nebo připravovaný průmyslový akční plán pro automobilový průmysl.

Stojí před námi okamžik, který má klíčový význam pro evropský průmysl a výzkum. V sázce je naše technologické prvenství a naše schopnost reagovat na průmyslové výzvy a aktivně využívat nové příležitosti.

Stanovování cen uhlíku prostřednictvím systému EU ETS bude i nadále hrát ústřední roli při ekonomických rozhodnutích o nákladově nejefektivnějších opatřeních zaměřených na dekarbonizaci. Systém EU ETS bude zároveň i nadále generovat příjmy, které by měly být využity zejména prostřednictvím Inovačního fondu k urychlení demonstrace a rozšiřování inovativních klimaticky neutrálních řešení v široké škále odvětví (dekarbonizace průmyslu, výroba pomocí čistých technologií).

Všechna tato témata souvisejí s **čistým růstem**, který zajišťuje hospodářskou prosperitu a blahobyt naší společnosti v rámci naší planety tím, že využívá vedoucího postavení v oblasti rychle se rozvíjejících čistých technologií. Z toho vyplývá, že lidské společnosti mohou i nadále prosperovat, aniž by ohrožovaly dobré životní podmínky budoucích generací nebo narušovaly jiné formy života a ekosystémy. Takový růst nemůže být založen na závislosti na fosilních palívech. Čistý růst snižuje závislost na dovozu a zvyšuje bezpečnost a odolnost. Z provozního hlediska lze růst považovat za čistý, pokud přispívá ke stabilizaci klimatu, udržuje zdraví ekosystémů a stanovišť a zachovává biologickou rozmanitost a čistý vzduch a vodu.

Nedílnou součástí čistého růstu je **oběhovost**. Dobře navržené oběhové hospodářství bude poskytovat rozsáhlé příležitosti v oblasti konkurenceschopnosti od recyklace surovin až po ekodesign a zasáhne celý dodavatelský řetězec včetně opatření na straně poptávky po čistých výrobcích. Stanovením ceny uhlíku motivujeme řadu odvětví k větší oběhovosti, přičemž sekundární výroba uhlíkově náročného zboží je obvykle mnohem méně energeticky náročná než výroba primární. V rámci plánovaného přezkumu systému EU ETS posoudíme, jak podpořit oběhovější a udržitelnější využívání a opětovné využívání uhlíku v našich průmyslových odvětvích. Zajistíme, aby politiky, které mají dopad na odpad a konec životnosti, byly formulovány v souladu s politikami v oblasti klimatu. To zahrnuje i posouzení, zda mají být do systému EU ETS zařazeny i spalovny odpadů, což tvoří další součást přezkumu plánovaného na rok 2026.

Na začátku mandátu, jak je to podrobněji popsáno v odpovědi na otázku č. 7, navrheme **změnu evropského právního rámce pro klima tak, aby obsahoval cíl čistého snížení emisí o 90 % do roku 2040**. Po stanovení tohoto cíle a v souladu s pokyny pro zlepšování právní úpravy bude ke všem legislativním návrhům v oblasti klimatu, u nichž je pravděpodobné, že budou mít významné hospodářské, environmentální nebo sociální dopady, přiloženo cílené posouzení dopadů. Revize nařízení o správě, která by je zjednodušila a aktualizovala, by navíc podpořila dosažení klimatických ambicí pro rok 2040, které směřují ke klimatické neutralitě a odolnosti vůči změně klimatu.

Jak jsem již uvedl výše, zajistím, aby EU pokračovala v nastoupeném směru s ohledem na opatření v oblasti klimatu, navázala na zavedený komplexní politický balíček, poučila se z minulosti a zajistila svou připravenost na rok 2040. Přitom přijmeme opatření, která zajistí konkurenceschopnost průmyslu EU a spravedlivou transformaci pro všechny. V tomto úsilí budu i nadále otevřený upřímnému a transparentnímu dialogu se všemi odvětvími, abychom dosáhli svých cílů v oblasti klimatu vyváženým a nákladově efektivním způsobem.

Dalším důležitým tématem je **cíl snížení emisí CO₂ z automobilů do roku 2035**, který jsem podrobněji popsal v odpovědi na otázku č. 7.

Pokud jde o další vývoj, povedu v souladu se svým pověřovacím dopisem práci na **Evropském plánu pro přizpůsobení se změně klimatu**, budu podporovat členské státy zejména v oblasti připravenosti a plánování

a budu zajišťovat pravidelná vědecky podložená posuzování rizik.

Posoudím také potřebu **budoucích právních předpisů týkajících se odolnosti vůči změně klimatu a připravenosti na ni** a předložím příslušné možnosti. Učiním tak na základě vůbec prvního posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě, přičemž jsem již věnoval náležitou pozornost diskusím v Parlamentu v souvislosti s nedávnou rozpravou o povodních. Pečlivě zvážím, jak zajistit, aby příslušné právní předpisy týkající se přizpůsobení byly vhodné pro daný účel, a jak snížit administrativní zátěž. To vyžaduje úzkou spolupráci s ostatními členy sboru komisařů s cílem zjistit, jak můžeme zefektivnit odvětvové politiky, např. tím, že identifikujeme situace, kdy členské státy již nyní podávají zprávy o odvětvových informacích vztahujících se k přizpůsobení, a také to, zda můžeme lépe využívat satelitní informace a potenciálně i umělou inteligenci. To umožní identifikovat synergie, sblížit jednotlivé odvětvové pracovní skupiny zabývající se plánováním a podáváním zpráv, a identifikovat případné nadbytečnosti. Přizpůsobení zároveň představuje stále rostoucí výzvu a novou oblast činnosti, a proto bude pravděpodobně nezbytné splnit některé nové omezené dodatečné požadavky, které zvýší naši odolnost vůči rychle postupujícím klimatickým rizikům.

10. Jaká konkrétní opatření navrhnete na podporu dekarbonizace průmyslu, zejména pokud jde o energeticky náročná průmyslová odvětví a těžko dekarbonizovatelná odvětví? Která odvětví a oblasti by měly být upřednostněny a na základě jakých kritérií? Jakou úlohu v tomto ohledu podle Vás sehraje systém obchodování s emisemi a Inovační fond? Jaká opatření navrhnete k zajištění dlouhodobých investic do evropské infrastruktury pro nulové čisté emise? Jaká konkrétní opatření byste přijal zejména v souvislosti s aktem o akceleratoru dekarbonizace průmyslu? V jakém vztahu by dle Vašeho mínění mohl být k aktu o průmyslu pro nulové čisté emise, aktu o kritických surovinách a platformě STEP? Jak obecně zajistíte, aby nástroje politiky v oblasti klimatu i nadále poskytovaly ekonomické pobídky pro soukromé investice do dekarbonizace a zároveň posilovaly rámec pro sociální a spravedlivou transformaci? Jaké jsou Vaše představy o budoucím rámci pro zachycování, přepravu a ukládání CO₂ a jak zajistíte dostatečné pobídky pro průmysl v celém hodnotovém řetězci zachycování, využití a ukládání uhlíku? Jak hodláte s ohledem na konkurenceschopnost EU postupovat na jednotném trhu v oblasti emisí CO₂, zejména pokud jde o CO₂ pocházející z těžko dekarbonizovatelných odvětví? Jakou úlohu přisuzujete technologicky neutrálnímu přístupu v rámci plánované revize nařízení o výkonnostních normách pro emise CO₂ pro osobní automobily a dodávky, která je uvedena ve Vašem pověřovacím dopise?

Našimi hlavními nástroji **dekarbonizace průmyslových odvětví v EU** je cenová pobídka v rámci **systému EU ETS** v kombinaci s účinnou ochranou proti riziku úniku uhlíku prostřednictvím **mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích**, neboť stanovují cenu uhlíku a zajišťují rovné podmínky v rámci EU. Dosažení klimatické neutrality však znamená více než jen omezené snížení emisí. Vyžaduje velké investice do technologií hloubkové dekarbonizace, a naše současné politiky nejsou vždy dostačující k tomu, aby zajistily financovatelnost těchto investic. Proto budeme muset pracovat i na dalších nástrojích. **Dohoda o čistém průmyslu** je příležitostí k posílení konkurenceschopnosti průmyslu EU a k urychlení dekarbonizace Evropy, kterou jsem podrobněji popsál v odpovědi na otázku č. 7. Budeme usilovat o vytvoření souboru iniciativ, jejichž cílem je podpořit dekarbonizaci těžko dekarbonizovatelných odvětví, zavést rámec pro rozvoj rozhodujících trhů a mobilizovat financování transformace.

Zlepšení dostupnosti cenově dostupné čisté energie a přístupu k ní je horizontálním opatřením, které bude přínosem pro všechna odvětví včetně malých a středních podniků. Čím rychleji se podaří dosáhnout dekarbonizace elektrorozvodné sítě, tím rychleji bude moci náš průmysl využívat jejích výhod. To však vyžaduje včasné posílení této sítě a úspěšné zvládnutí nestálé povahy obnovitelných zdrojů. Vzhledem k významu energeticky náročných průmyslových odvětví v mnoha hodnotových řetězcích bude věnována zvláštní pozornost urychlení a umožnění jejich dekarbonizace a výroby nízkouhlíkových produktů. Strategický význam má rovněž další posilování hodnotového řetězce čistých technologií v EU, které vychází z aktu o průmyslu pro nulové čisté emise. Komise rovněž navrhne průmyslový plán EU pro automobilový průmysl jako pro jedno z klíčových průmyslových odvětví Evropy, které by mělo využít příležitostí ekologické a digitální transformace. Klíčovou roli hrají také horizontální technologické předpoklady, jako jsou například digitální technologie, pokročilé materiály a oběhová řešení.

Vraťme se ještě jednou k **systému EU ETS**, který je naším základním nástrojem v oblasti klimatu. Tento systém podporuje dekarbonizaci průmyslu dvěma hlavními způsoby: zavedením ceny uhlíku a investováním získaných příjmů zpět do dekarbonizačních řešení. Jedná se o dobře fungující systém. Je to tržní nástroj, který umožňuje dosahovat snižování emisí, odměňuje odvětví s nejvyšší uhlíkovou účinností a prostřednictvím systémů, jako je například Inovační fond, směřuje náklady na uhlíkové znečištění zpět do řešení problémů v oblasti klimatu. Musíme se však zajímat o to, jak bude systém EU ETS podporovat dekarbonizaci průmyslu i po roce 2030, protože

úspěch dekarbonizace by znamenal přesun do světa s velmi nízkými emisemi, kde by pohlcování uhlíku hrálo roli při řešení emisí v těžko dekarbonizovatelných odvětvích. Komise do poloviny roku 2026 posoudí několik prvků důležitých pro udržitelné průmyslové hospodaření s uhlíkem. Vypracuje možnosti politiky a podpůrné mechanismy pro průmyslové pohlcování uhlíku včetně toho, zda a jak je zohlednit v rámci systému EU ETS. Bude se zabývat tím, jak zohledňovat zachycování a využívání uhlíku, vývoj nových produktů a také tím, jak řešit zohledňování CO₂ uloženého v sousedních třetích zemích. Při revizi systému EU ETS se můžeme zaměřit na to, jak dále posílit jeho úlohu při financování ekologické transformace.

Bezplatné přidělování emisních povolenek v rámci systému EU ETS bylo v posledních letech zdrojem investic pro průmysl a pomohlo předcházet úniku uhlíku. Povolenky ETS, které již nejsou využívány k tomuto účelu, budou místo toho nabízeny v dražbě a výtěžek z nich bude převeden do Inovačního fondu, přičemž bude věnována zvláštní pozornost projektům z odvětví, jichž se týká uhlíkové vyrovnání na hranicích (železo a ocel, hliník, cement, hnojiva, vodík).

Po zavedení **systému ETS2** se bude přibližně na 75 % všech evropských emisí vztahovat signál o ceně uhlíku. Stanovování cen uhlíku má sociální rozměr, zejména v těch odvětvích ETS2, která stanovují cenu fosilních paliv používaných občany pro vytápění domácností a jízdy autem. Proto je systém ETS2 doplněn Sociálním fondem pro klimatická opatření ve výši 86,7 miliardy EUR, který je financován z příjmů z prodeje povolenek ETS2. Členské státy musí zajistit, aby podpora ze Sociálního fondu pro klimatická opatření byla přesně zacílena podle konkrétních podmínek jednotlivých států na ty, kteří ji potřebují.

Zkušenosti ukazují, že stále důležitější roli při financování dekarbonizace průmyslu hraje **Inovační fond**. Aby mohl být Inovační fond úspěšný i nadále, budeme podporovat koncept „aukce jako služba“ nebo „granty jako služba“, které členským státům umožní financovat projekty prověřené Inovačním fondem na svém vlastním území. Budu i nadále usilovat o to, abych usnadnil sdružování zdrojů EU a vnitrostátních zdrojů, což nám umožní využívat výhod plynoucích z jednotného trhu.

Obecněji řečeno budeme muset zdvojnásobit úsilí v oblasti mobilizace a stimulace soukromých investic, protože samotné veřejné financování nebude dostačující. Společně se svými kolegy budu pracovat na posílení udržitelného financování, zejména **přechodného financování**, na podporu dekarbonizace průmyslu. Zásadní význam pro dekarbonizaci našeho hospodářství bude mít celoevropská energetická a s ní související dekarbonizační infrastruktura. Klíčový význam má provádění stávajícího plánování podle politického rámce TEN-E, rámce trhu s elektřinou a plynem a vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu. I nadále bude důležité usnadňování rozvoje přeshraniční infrastruktury.

Budu úzce spolupracovat s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii a s výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci, abych přispěl k novému **aktu o akceleratoru dekarbonizace průmyslu**. Prostřednictvím tohoto aktu se budeme zabývat tím, jak nejlépe zajistit přístup k trhům, dovednostem a k povolování a přístup k financím a jejich mobilizaci, neboť se jedná o klíčové faktory podporující průmyslová odvětví na cestě k dekarbonizaci a prosperitě.

A konečně pokud jde o zachycování, přepravu a skladování CO₂ (CCS), zachycování a využívání uhlíku (CCU) a jednotný trh s CO₂, budu usilovat o urychlené provedení aktu o průmyslu pro nulové čisté emise, jakož i opatření uvedených ve strategii průmyslového hospodaření s uhlíkem zveřejněné v únoru loňského roku, s cílem umožnit zavádění řešení v oblasti zachycování, využívání a skladování uhlíku a nezbytnou infrastrukturu pro dosažení cíle jednotného trhu s CO₂ v Evropě. V oblasti CCS bude Komise provádět opatření zaměřená na podporu hodnotového řetězce, provozovatelů úložišť CO₂ a příslušných orgánů. Tato opatření zahrnují vytvoření dynamických tržních mechanismů, podporu při udělování povolení a pokyny pro členské státy, jakož i vypracování investičního atlasu úložišť CO₂. Pokud jde o pohlcování uhlíku, Komise vypracuje další politiku a podpůrné mechanismy umožňující zvýšit pohlcování uhlíku. To zahrnuje mimo jiné posouzení toho, jak by bylo možné zohlednit pohlcování s trvalým ukládáním v systému obchodování s emisemi, jakož i posouzení celkových cílů pohlcování uhlíku v kontextu klimatického cíle pro rok 2040. Pokud jde o CCU, Komise se bude zabývat využíváním uhlíku jako zdroje a také nakládáním s CCU v rámci systému ETS. Pokud jde o přepravní infrastrukturu CO₂, která má zásadní význam pro všechna technologická řešení, hodlá Komise pracovat na mechanismu plánování sítí a případně navrhnout regulační balíček pro přepravu. Současně bude usilovat o vypracování pravidel pro evidenci emisí, o stanovení minimálních norem pro toky CO₂ a o vypracování pokynů pro námořní dopravu. Pro všechny technologie jsou navrhována podpůrná opatření, jako jsou investice a financování, informovanost veřejnosti, výzkum a inovace, jakož i přeshraniční spolupráce. Budu úzce spolupracovat s členskými státy na dosažení těchto cílů, zejména se záměrem přilákat soukromé investice nezbytné pro zavádění infrastruktury CO₂.

Pokud jde o plánovanou revizi **norem CO₂ pro osobní automobily a dodávky**, viz moje odpověď na otázku č. 7.

11. Jaká opatření plánujete ke zvýšení poptávky EU po čistých technologiích vyrobených v Evropě a jak podpoříte hodnotové řetězce EU pro výrobu čistých technologií, a to i prostřednictvím opatření na straně nabídky? Jaká míra a kombinace soukromých a veřejných investic je podle Vás nezbytná a jak hodnotíte specifickou úlohu finančních nástrojů EU? Jak snížíte závislost EU zejména na Číně? Jaká pravidla navrhnete pro další omezení a postupné ukončení dotací na fosilní paliva v rámci úsilí o snížení závislosti Evropy? Jaké jsou Vaše plány týkající se mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)? Jaká opatření plánujete pro konkurenceschopnost evropského automobilového průmyslu?

Zásadní význam pro podporu čistých technologií v EU bude mít Inovační fond EU ETS. Budeme i nadále pokračovat v již nastoupeném trendu pořádání výzev zaměřených na čisté technologie včetně jejich výroby s vhodnými kritérii odolnosti nastavenými s ohledem na cíle aktu o průmyslu pro nulové čisté emise. Návrhy projektů předložené Inovačnímu fondu, které překročí minimální prahové hodnoty při hodnocení stanovené v těchto výzvách, obdrží pečeť STEP (Suverenita) zavedenou v rámci Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP) bez ohledu na to, zda návrh získá financování z Inovačního fondu či nikoli. Cílem této pečeti je umožnit těmto projektům přístup k dalším možnostem financování, mimo jiné v rámci fondů politiky soudržnosti a Nástroje pro oživení a odolnost.

Pokud jde o **mix veřejných a soukromých financí**, většinu potřeb by mělo pokrýt soukromé financování. Jinými slovy, pro soukromé investice musí existovat ekonomické opodstatnění. Pro zajištění tohoto cíle je zásadní: zaprvé posílit hloubku soukromých kapitálových trhů, jak navrhuje Lettova i Draghiho zpráva; zadruhé posílit udržitelné financování, zejména financování transformace; a zatřetí zajistit, aby bylo možné zajistit bankovní financování co nejvíce investic v oblasti dekarbonizace. Veřejné financování by se mělo omezit na tyto posledně zmíněné cíle a na ty investice, u nichž nelze bankovní financování zajistit jinak (například některé investice do infrastruktury).

V případech, kdy je problémem soukromého investování přístup k financím, je třeba upřednostňovat finanční nástroje před dotacemi. Fond InvestEU prokázal přidanou hodnotu existence nástroje EU pro stimulaci soukromého financování.

Dalším příkladem dobře fungujícího nástroje pro stimulaci soukromého financování investic do rizikovějších průmyslových projektů je Inovační fond. Nalezení lepších způsobů kombinace grantů s finančními nástroji může vést k nákladově efektivnějšímu využívání veřejných prostředků a také k rychlejšímu dosažení finanční uzávěrky pro podniky. Zásadní význam má také posílení udržitelného financování, zejména v oblasti transformace a odolnosti. Usnadnění dostupnosti informací pro podniky a investory a důvěryhodné plány transformace sladěné s právním rámcem pro klima navíc přispějí k přesunu finančních toků směrem k podpoře našich cílů v oblasti klimatu a růstu.

Důležitou roli při podpoře dekarbonizace energeticky náročných průmyslových odvětví a diverzifikace odvětví čistých technologií, při podpoře vývozních příležitostí, při ochraně před nekalou konkurencí a při zajištění spravedlivých a rovných podmínek hraje **obchodní politika**. Pokud jde o čisté technologie, jednotlivá odvětví čelí různým výzvám v oblasti globální konkurence, kde je může obchodní politika podpořit otevřením vývozních příležitostí, ochranou trhu EU nebo zajištěním dodávek, zejména kritických surovin. EU je čistým vývozcem v některých průmyslových odvětvích s nulovými čistými emisemi. Například v oblasti větrné energie zaujímá průmysl EU podle údajů z roku 2022 přibližně 30 % podílu na světovém trhu. Proto je důležité podporovat přístup našeho průmyslu i na trhy třetích zemí.

Snižování závislosti EU spočívá jak v podpoře naší vlastní konkurenceschopnosti a inovačních schopností v našich vlastních zemích, tak v partnerství při otvírání nových trhů a zdrojů dodávek v zahraničí. Budeme i nadále úzce spolupracovat s partnery s cílem posílit odolnost dodavatelských řetězců, a to jak prostřednictvím dvoustranné spolupráce, jako je tomu v případě pracovní skupiny EU-Japonsko pro dodavatelské řetězce, tak na mnohostranné úrovni (tj. v rámci skupiny G7). Toto úsilí podpoří stávající nástroje, jako je například strategie Global Gateway, i nástroje nové, jako jsou například partnerství v oblasti čistého obchodu a investic.

Komise podnikla důležité kroky k řešení závislosti na Číně, je však třeba učinit ještě více. Jak akt o průmyslu pro nulové čisté emise, tak akt o kritických surovinách se zaměřují na potřebu prostředky diverzifikace dodávek kritických komponentů a materiálů a na potřebu dostatečné výrobní základny v EU. Minulý měsíc jsme rovněž navrhli pravidla pro příští dražbu vodíku v rámci Inovačního fondu, která budou obsahovat výslovná kritéria, jež nám umožní utvářet naše diverzifikované dodavatelské řetězce včetně výroby elektrolyzérů v EU. To má klíčový význam pro zachování bezpečnosti dodávek i bezpečnosti dat. Dohoda o čistém průmyslu by nám měla umožnit,

abychom se touto problematikou zabývali i nadále. Mechanismus CBAM přispěje k cílům EU v oblasti klimatu, bude řešit obavy z úniku uhlíku a zároveň umožní investice do dekarbonizovaného průmyslu EU. **Pokud jde o dotace na fosilní paliva**, svůj postoj jsem uvedl v odpovědi na otázku č. 6.

Pokud jde o mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, budu v případě svého potvrzení ve funkci komisaře pečlivě sledovat jeho úplné a včasné provádění během přechodného období i po jeho skončení. Budu spolupracovat s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii a s dalšími útvary Komise na přípravě aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů, jak to vyžaduje nařízení o mechanismu CBAM. To zajistí hladké provádění mechanismu CBAM a zároveň to minimalizuje administrativní zátěž pro všechny zúčastněné subjekty, zejména pro malé a střední podniky. Zajistím, aby Komise i nadále naslouchala zúčastněným stranám včetně podniků a vnitrostátních správních orgánů, ale také partnerům ze třetích zemí, neboť chceme, aby prováděcí opatření byla co nejučinnější a nejefektivnější. Zajistím, aby Komise zohlednila veškerá poučení získaná v průběhu stávajícího přechodného období. Do konce příštího roku předložíme Evropskému parlamentu a Radě zprávu o přezkumu. Tato zpráva bude zahrnovat posouzení možného rozšíření mechanismu CBAM na více druhů zboží, potenciálního rozšíření pokrytí nepřímých emisí na všechna pokrytá odvětví, řízení mechanismu CBAM a mezinárodního dopadu nařízení na rozvojové země, a zejména na nejméně rozvinuté země.

A konečně je třeba říci, že pro hospodářství EU má zásadní význam **konkurenceschopnost evropského automobilového průmyslu**. Ten tvoří více než 7 % HDP a přímo i nepřímo zajišťuje přibližně 13 milionů pracovních míst. Je nezbytné stanovit vhodný rámec na podporu konkurenceschopnosti tohoto průmyslu EU v celém průběhu této transformace.

Normy CO₂ pro osobní automobily, dodávky i těžká motorová vozidla poskytují trhu dlouhodobou jistotu a předvídatelnost ohledně rozsahu potřebné transformace v automobilovém průmyslu. To přesměrovává investice do čistých technologií, do rozvoje nových hodnotových řetězců v EU, do infrastruktury a do změn kvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků. Na podporu úspěšného přechodu k mobilitě s nulovými emisemi již byla zavedena i další opatření, jejichž plné provedení bude mít klíčový význam, například: nařízení o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva (jehož cílem je urychlit zavádění dobíjecí a čerpací infrastruktury), nařízení o bateriích (jehož cílem je zajistit, aby baterie uváděné na trh EU byly udržitelné a oběhové po celou dobu své životnosti), akt o kritických surovinách (jehož cílem je zajistit přístup k bezpečným a udržitelným dodávkám kritických surovin) a akční plán EU pro síť (jehož cílem je zajistit modernizaci elektrické sítě pro integraci elektromobility). K podpoře konkurenceschopnosti tohoto odvětví budou zapotřebí další iniciativy, a pokud budu potvrzen ve funkci, budu v tomto ohledu spolupracovat s ostatními komisaři zejména na dohodě o čistém průmyslu s cílem uvolnit investice, vytvořit rozhodující trhy pro čisté technologie a nastolit podmínky pro růst a konkurenceschopnost společností. Cílem aktu o akceleratoru dekarbonizace průmyslu bude nasměrovat investice a další podporu do průmyslových odvětví procházejících touto transformací, zejména urychlit související procesy plánování, zadávání veřejných zakázek a vydávání povolení. A konečně pak se budu podílet na úkolu komisaře pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch, kterým je vypracování průmyslového plánu EU pro automobilový průmysl.

Otázka Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

12. Ve Vašem pověřovacím dopise se uvádí, že budete dále posilovat rámec pro sociální a spravedlivou transformaci. Současný rámec pro spravedlivou transformaci v Zelené dohodě pro Evropu je kombinací nástrojů pro vedení, monitorování a financování. Vzhledem k vysokým nákladům na energii, vysokým životním nákladům a rostoucím nerovnostem by EU měla vytvořit ambicióznější a spolehlivější rámec, včetně závazných opatření, a od samého počátku uplatňovat přístup, který bude environmentální a sociální záležitosti vzájemně propojovat.

Jaká konkrétní legislativní opatření jako kandidát na komisaře pro klima, nulové čisté emise a čistý růst přijmete k zajištění sociální a spravedlivé transformace pro všechny? Jaká opatření navrhnete v rámci posíleného rámce pro spravedlivou transformaci a jak podpoříte dostupnost, přístupnost a cenovou dosažitelnost udržitelných výrobků a služeb? Jak přispějete k vytváření udržitelných kvalitních pracovních míst, uplatňování kolektivních smluv a prosazování práv pracovníků na informování a na projednávání v podniku? A jak do této činnosti zapojíte sociální partnery?

Transformace nebude úspěšná, pokud nebude spravedlivá. **V předchozím funkčním období jsme předložili důležitá opatření, která stavi spravedlnost do centra Zelené dohody pro Evropu**, a to zejména prostřednictvím Fondu pro oživení a odolnost, Evropského sociálního fondu plus, Fondu pro spravedlivou transformaci a Sociálního fondu pro klimatická opatření. Doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu poskytlo členským státům konkrétní pokyny, jak řešit zaměstnanost a sociální aspekty této transformace. Důležité prvky spravedlnosti, jako je řešení energetické chudoby, jsme zakotvili do iniciativ,

jako je například směrnice o energetické účinnosti a směrnice o energetické náročnosti budov.

Ještě však není vše hotovo. Budu úzce spolupracovat s výkonnou místopředsdkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci a s výkonnou místopředsdkyní pro lidi, dovednosti a připravenost s cílem maximalizovat využití stávajících nástrojů, jako jsou vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu, za tímto účelem. Budu se zabývat posílením způsobu řešení výzev a příležitostí spojených se spravedlivou transformací v rámci přezkumu nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu. Budu úzce spolupracovat se svými kolegy ze sboru komisařů na zajištění spravedlivé transformace pro všechny a na vytvoření správných podmínek pro společnosti umožňující dosahovat našich společných cílů, mimo jiné tím, že umožníme monitorování a provádění na místě, analýzu možných nedostatků a dosažení dalšího společného proaktivního postupu.

Klíčový význam pro spravedlivou a řádnou transformaci má **financování**. Součástí zvyšování konkurenceschopnosti evropských podniků je rovněž vytváření pracovních míst a vybavení lidí na to, aby byli schopni úspěšně zvládat změny. Investice potřebné pro úspěšnou ekologickou transformaci zahrnují i investice na podporu lidí a podniků při této transformaci. Zvláštní pozornost je třeba věnovat poskytování příležitostí ke změně kvalifikace a prohlubování dovedností, které umožní lidem využívat příležitostí a čelit výzvám spojeným s transformací. První prioritou bude zajištění využití zdrojů dostupných prostřednictvím nástroje NextGenerationEU a stávajícího rozpočtu. Společně se svými kolegy zajistím, aby Sociální fond pro klimatická opatření od zahájení své činnosti poskytoval podporu zranitelným lidem, zejména těm, kteří jsou postiženi energetickou nebo dopravní chudobou. Aniž by byly dotčeny diskuse o příštím víceletém finančním rámci, podporuji závazek paní předsdkyně v politických směrech na období 2024–2029, kterým je výrazné navýšení finančních prostředků na spravedlivou transformaci v dlouhodobém rozpočtu. Budeme společně usilovat o sestavení jednoduššího a cílenějšího dlouhodobého rozpočtu schopného pružněji reagovat, který bude odrážet evropské strategické priority i naši ambici stát se Komisí investic.

Pokud jde o širokou otázku **udržitelných výrobků a služeb**, rámec pro ekodesign udržitelných produktů umožňuje zintenzivnit významnou práci na stanovování norem pro energetické spotřebiče a zabránit tak prodeji výrobků, které nadměrně zvyšují platby za energii. Je třeba aktualizovat řadu stávajících požadavků, protože dostupné technologie se neustále zlepšují, a já budu tuto práci plně podporovat. Pomocí ustanovení o opravitelnosti, ale také o celkové funkčnosti a o předcházení nebezpečným emisím budeme schopni chránit spotřebitele před nepřiměřenými náklady a dále vytlačovat z trhu neudržitelné a škodlivé výrobky. Aktuální označování energetické náročnosti a udržitelnosti podporované budoucím digitálním pasem výrobků EU zároveň spotřebitelům umožní vybírat si výrobky s nejnižšími celkovými náklady spojenými s vlastnictvím a environmentální stopou. Budeme také spolupracovat s členskými státy na zlepšení dozoru nad trhem a prosazování požadavků na ekodesign a označování energetickými štítky a na předcházení podvodům. S ohledem na nadcházející provedení směrnice o environmentálních tvrzeních, která je v současné době předmětem postupu spolurozhodování, budeme usilovat o navržení jasných pravidel proti klimatickým dezinformacím a zároveň o to, abychom umožnili společnostem i spotřebitelům identifikovat výrobky šetrné ke klimatu. U stavebních výrobků a klíčových průmyslových produktů budeme poskytovat spolehlivé informace o klimatické stopě, a tím umožníme vytvoření rozhodujících trhů pro evropský průmysl. Při řešení cenové dostupnosti udržitelných produktů je nezbytné mít na paměti ty nejzranitelnější a zajistit cenovou dostupnost zboží a služeb. Budu úzce spolupracovat s ostatními komisaři, počínaje komisařem pro energetiku a bydlení, na podpoře dostupného a udržitelného bydlení a levnější a čisté energie. V tomto ohledu hraje klíčovou roli Sociální fond pro klimatická opatření. Společně s komisařem pro energetiku a bydlení a s výkonnou místopředsdkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci se budeme zabývat také zdaněním a dotacemi na škodlivá fosilní paliva. Musíme zlepšit stávající pobídky k odklonu od fosilních paliv a přesměrovat příslušné zdroje na investice do dekarbonizace a spravedlivé transformace.

Při úsilí o spravedlivou transformaci budu uplatňovat zásadu, kterou stanovila paní předsdkyně ve svých politických směrech, že „**lidé a jejich pracovní místa musí vždy zůstat základem našeho sociálně tržního hospodářství**, a to i s tím, jak se mění naše průmyslová odvětví a ekonomiky.“ Přejít na klimatickou neutralitu bude i nadále vytvářet další potřeby v oblasti dovedností, a to jak v nových „čistých“ odvětvích, tak při transformaci odvětví stávajících. Tyto dodatečné potřeby vznikají v souvislosti s přetrvávajícím nedostatkem pracovních sil a dovedností a rostoucí potřebou jejich nahrazování v důsledku stárnutí pracovní síly. Společně s výkonnou místopředsdkyní pro lidi, dovednosti a připravenost budu pracovat na tom, aby se EU stala **unií dovedností**.

Domnívám se, že spravedlivá transformace není možná, pokud nebudeme naslouchat těm, kteří čelí největším výzvám. Budu **jednat se sociálními partnery** o tom, jak překonat důležité překážky transformace a zajistit

vytváření kvalitních pracovních míst. Budu se podílet zejména na práci na **Plánu pro kvalitní pracovní místa**, který bude vytvořen ve spolupráci se sociálními partnery. V případě potřeby budu také podporovat své kolegy s cílem zajistit uplatňování a prosazování stávajících práv EU v oblasti informací a konzultací s pracovníky, což přispěje k sociální a spravedlivé transformaci. Komise bude kromě toho i nadále finančně podporovat projekty sociálních partnerů, aby zajistila uplatňování těchto práv v praxi a to, aby doprovázela změny vyplývající z transformace.

A konečně pak musíme řídit **klimatická rizika** s cílem zajistit a zlepšit životní úroveň, bojovat proti nerovnosti a poskytovat lidem ochranu. V návaznosti na sdělení o řízení klimatických rizik do roku 2024 budu usilovat o posílení odolnosti vůči klimatickým změnám prostřednictvím připravovaného Evropského plánu pro přizpůsobení se změně klimatu. Ve spolupráci s dalšími komisaři se budu zabývat možnostmi nástrojů na úrovni EU, které mohou pomoci tvůrcům politik při začleňování informací o klimatických rizicích do jejich demokratických procesů a umožnit jim navrhnout politiku spravedlivé odolnosti a sociálně spravedlivou politiku v oblasti přizpůsobování se změně klimatu.

Otázka Výboru pro dopravu a cestovní ruch:

13. Předsedkyně von der Leyenová pověřila budoucího komisaře pro klima, nulové čisté emise a čistý růst, aby podporoval provádění stávajícího právního rámce v oblasti klimatu do roku 2030, včetně nadcházejících přezkumů, a zajistil dostatečné investice do evropské infrastruktury pro nulové čisté emise. Jak hodláte přispět k řádnému a včasnému provádění právních předpisů týkajících se dopravy a zároveň zajistit rovné podmínky pro evropské dopravní společnosti, konkurenceschopnost evropského odvětví dopravy a kvalitní a atraktivní pracovní místa v Evropě? Jakou strategii a harmonogram byste zvolil pro zajištění dostatečných investic, včetně investic do technologií pro nulové čisté emise, paliv, dobijecí a čerpací infrastruktury, s cílem dekarbonizovat odvětví dopravy?

Doprava tvoří páteř evropské ekonomiky a umožňuje mobilitu osob. Odvětví dopravy se podílí na HDP EU přibližně 5 % a zaměstnává více než 10 milionů lidí. Přímou usnadňuje růst i v dalších odvětvích. Cestovní ruch – přičemž Evropa je stále nejvýznamnější destinací na světě – je závislý na konektivité, která napomáhá prosperitě 3,5 milionu zdejších podniků a 20,4 milionu zaměstnanců.

Doprava však naši společnost a životní prostředí také něco stojí. **Doprava je jediným významným odvětvím hospodářství EU, které dosud produkuje vyšší emise než v roce 1990**, což je do značné míry způsobeno výrazným nárůstem poptávky po dopravě. Splnění cíle EU snížit čisté emise skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % a cíle klimatické neutrality do roku 2050 vyžaduje ambiciózní politiky a opatření, které zajistí rychlé a dostatečné snížení emisí ze všech odvětví včetně dopravy. Jak vyplývá z posouzení dopadů týkajících se cílů pro roky 2040 a 2050, je pro dosažení klimatické neutrality nezbytné snížit do roku 2050 emise v dopravě o 90 %. Tento přechod k mobilitě s nulovými emisemi – ať už jde o mobilitu osob, nebo zboží – nabízí významné příležitosti pro lepší kvalitu života díky snížení znečištění a umožňuje evropskému průmyslu napříč hodnotovými řetězci pokračovat v inovacích a vytvářet vysoce kvalitní pracovní místa. To má zásadní význam pro posílení konkurenceschopnosti našich průmyslových odvětví a pomáhá jim dosáhnout vedoucího postavení v celosvětovém měřítku vzhledem k tomu, že k mobilitě s nulovými emisemi rychle směřují i ostatní trhy. Ekologická transformace by měla být prováděna tak, aby nejen neohrozila, ale ještě více zlepšila konektivitu a cenovou dostupnost udržitelných možností dopravy pro všechny občany EU.

Budu úzce spolupracovat na realizaci jednotlivých těchto aspektů s komisařem pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch.

EU v této souvislosti zavedla **komplexní rámec pro transformaci** založený na zásadě „znečišťovatel platí“, a nyní je nezbytné pokročit dále v jeho provádění. Pokud jde o silniční dopravu, normy emisí CO₂ pro vozidla stanovují jasné cíle: cíl 100% snížení emisí pro nové osobní automobily, dodávky a městské autobusy registrované v EU od roku 2035 a cíl 90% snížení emisí pro těžká motorová vozidla do roku 2040. Celosvětová poptávka po vozidlech s nulovými emisemi se zvyšuje, a proto je nutné pokračovat v investicích do technologií, infrastruktury, dovedností a rozvoje nových hodnotových řetězců s cílem posílit konkurenční postavení průmyslu EU při celosvětovém přechodu na mobilitu s nulovými emisemi. V tomto ohledu má zásadní význam stabilita a provádění norem CO₂, protože poskytují jasnou a dlouhodobou předvídatelnost pro zavádění nezbytných investic v tomto odvětví. Jak bylo oznámeno v politických směrech a potvrzeno i v mém pověřovacím dopise, bude v rámci plánovaného přezkumu provedena cílená změna nařízení tak, aby v technologicky neutrálním přístupu hrála roli e-paliva. Normy CO₂ (jakož i další politiky, jako je například energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie) budou navíc doplněny o ekonomické pobídky pro investice tím, že bude zavedeno stanovování cen uhlíku

pro silniční dopravu v rámci **systému ETS2**. Jsme připraveni zahájit monitorování emisí a podávání zpráv o nich v lednu 2025. Komise poskytuje členským státům podporu hladkého zahájení provozu tohoto systému a zajištění jednotného provádění v celé EU.

EU rovněž zavedla podpůrná opatření včetně nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva a nařízení o bateriích, která zajistí zavedení nezbytné dobíjecí infrastruktury pro vozidla s nulovými emisemi v celé Evropě, což dále zvýší jejich atraktivitu pro občany a podniky v EU.

Aby Komise zajistila rovné podmínky pro průmysl EU, použije v odůvodněných případech také nástroje na ochranu obchodu, jako to již udělala v případě antisubvenčních opatření na elektromobily dovážené z Číny.

Posílená úloha **stanovování cen uhlíku pro leteckou dopravu a jeho zavedení i pro námořní dopravu** zlepší rovné podmínky pro dekarbonizovaná dopravní řešení v těchto odvětvích, což je pro tuto mezinárodní odvětví i nadále zásadní. Z tohoto důvodu je systém EU ETS založen na rovném zacházení na trasách pro všechny letecké společnosti a v námořní dopravě nebere ohled na vlajku. Na mezinárodní úrovni se Komise snaží zvýšit ambice posílením programu kompenzace a snižování emisí oxidu uhličitého v mezinárodním civilním letectví (CORSA) a podporou účasti třetích zemí. Systém EU ETS zároveň obsahuje záruky konkurenceschopnosti našich leteckých společností. Systém EU ETS je doplněn i dalšími opatřeními na podporu dekarbonizace letectví, zejména nařízením o iniciativě pro letecká paliva ReFuelEU, Aliancí pro letadla s nulovými emisemi a Průmyslovou aliancí pro hodnotový řetězec obnovitelných a nízkouhlíkových paliv.

Pokud jde o **námořní** dopravu, rámec pro přechod tohoto odvětví na čistou energii tvoří nařízení FuelEU o námořní dopravě a rozšíření EU ETS i na odvětví námořní dopravy, která představují významné příležitosti pro průmysl a konkurenceschopnost celého hodnotového řetězce vodní dopravy v EU. Díky tomuto silnému regulačnímu rámci EU a opatřením, která řeší riziko vyhýbání se daňovým povinnostem, má toto odvětví EU dobré předpoklady stát se vedoucí silou v oblasti udržitelné a digitálně posílené námořní dopravy. Komise bude i nadále sledovat faktory ovlivňující konkurenceschopnost tohoto odvětví a budoucí příležitosti a výzvy spojené s jeho energetickou transformací. Budu podporovat komisaře pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch při vytváření této námořní průmyslové strategie a budu se podílet na jeho práci na dosažení komplexního souboru opatření v Mezinárodní námořní organizaci (IMO) pro dekarbonizaci námořní dopravy do roku 2050.

Konkurenceschopnost evropských dopravních společností závisí na dostupnosti kvalifikovaných a vyškolených pracovníků. Budu spolupracovat s komisařem pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch na řešení současného nedostatku pracovníků v tomto odvětví a na řešení problémů spojených se změnami kvalifikace a prohlubováním dovedností pracovní síly ve všech druzích dopravy. Pokud budu ve své funkci potvrzen, budu podporovat spolupráci s vnitrostátními orgány a příslušnými zúčastněnými stranami s cílem zintenzivnit jejich úsilí o zajištění dovedností pracovní síly potřebných k tomu, aby byla schopna se přizpůsobit novým technologiím a inovacím. Budu také nadále podporovat práci rozsáhlých partnerství v rámci Paktu pro dovednosti v automobilovém průmyslu a v oblasti lodního stavitelství a námořních technologií. Významné příležitosti představují programy a fondy, jako je například Evropský sociální fond+ a Nástroj pro oživení a odolnost.

Důležitou úlohu při dekarbonizaci a současném zachování konkurenceschopnosti odvětví dopravy hraje **Inovační fond EU ETS**. Byla stanovena dodatečná pobídka pro leteckou dopravu ve výši 20 milionů emisních povolenek ETS, jejímž cílem je urychlit používání udržitelných leteckých paliv. Pro odvětví námořní dopravy je k dispozici 20 milionů povolenek ETS na podporu investic v tomto odvětví do roku 2030. Názornými příklady značného potenciálu kombinace účinných opatření v oblasti klimatu s vedoucím postavením v průmyslu jsou investice do výroby udržitelných alternativních paliv, elektrických trajektů a služeb obnovy loďstva s cílem zvýšit energetickou účinnost stávajících lodí, případně do zavádění řešení na podporu větrného pohonu vyrobeného v EU. Infrastruktura pro mobilitu s nulovými emisemi ve 13 členských státech s nižšími příjmy může být kromě Inovačního fondu ETS financována i z Modernizačního fondu, do něhož plynou rovněž výnosy ze systému EU ETS. Členské státy mohou využít příjmy ze systému ETS k investicím do klimatických opatření v odvětví dopravy. Některé členské státy využívají významný podíl těchto příjmů již nyní.

Již v rané fázi svého mandátu podpořím přijetí komplexního **paktu o investicích do udržitelné dopravy** , který nastíní strategický přístup k navýšení a upřednostnění investic do řešení dekarbonizace dopravy, zejména v těžko dekarbonizovatelných odvětvích, jako je letectví a námořní doprava, a zajistí přístup k levným, udržitelným a bezpečným dodávkám energie. Je nezbytné vyvinout celoevropské nástroje s cílem předejít nejednotné právní úpravě vnitrostátních nástrojů, která by mohla narušit vnitřní trh nebo vytvořit soutěž o dotace mezi členskými státy.

A konečně alternativou pro mnoho cest jak pro cestující, tak pro zboží mohou být čisté druhy dopravy, jako je například železnice, které je třeba lépe integrovat do dopravního systému.

Otázka podvýboru pro daňové záležitosti

Daňový rámec pro finanční sektor EU

14. Ve Vašem pověřovacím dopise se uvádí, že naleznete inovativní řešení pro soudržný daňový rámec pro finanční sektor EU. Jaké konkrétní změny daňové politiky EU navrhnete za účelem i) dosažení uvedeného cíle, ii) zvýšení soukromých investic a omezení vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků ze strany společností a jednotlivců, iii) zjednodušení daňového systému s cílem zajistit odstranění daňových překážek pro přeshraniční investice a zvýšení vlastního kapitálu při financování podniků, čímž se urychlí dokončení unie kapitálových trhů, a iv) pokračování v reformě zdanění právnických osob v EU? Jak vnímáte úlohu harmonizace daně z kapitálu v souvislosti s rozvojem unie úspor a investic, která je součástí návrhů obsažených v Lettově zprávě?

Finanční sektor hraje v ekonomice zásadní roli. Kromě zásadního významu pro vytváření pracovních míst (4,9 milionu v roce 2023) a HDP (618 miliard EUR, zhruba 4,3 % HDP EU v roce 2022) shromažďuje úspory a přeměrovává je formou financování a investic zpět k občanům a podnikům. Tato zprostředkovatelská úloha je klíčová a správné fungování finančních služeb má zásadní význam pro zajištění odolného hospodářského růstu prostřednictvím účinného financování našich ekonomik včetně inovací. Z tohoto důvodu se jedná o základní stavební kámen evropské konkurenceschopnosti. Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře, budu usilovat o modernizaci daňových pravidel tak, aby podporovala klíčové funkce tohoto finančního systému v ekonomice.

Během mandátu předchozí Komise byl učiněn důležitý krok. Rada přijala směrnici FASTER (směrnice o rychlejší a spolehlivější úlevě z nadměrných srážkových daní) v oblasti postupů při poskytování úlevy z nadměrné srážkové daně. Již to samo o sobě představuje velmi důležitý krok správným směrem a odrazový můstek pro Evropskou unii úspor a investic, která je stanovena v politických směrech. Směrnice FASTER usnadní a urychlí vracení přeplatků z nadměrných daní sražených u zdroje investorům, čímž se zamezí dvojímu zdanění. Zahrnuje také spolehlivé postupy při poskytování úlev, které umožňují bojovat proti zneužívání daňových předpisů ve prospěch investorů, finančních zprostředkovatelů a daňových správ. Tyto standardizované postupy ušetří investorům odhadem 5,17 miliardy EUR ročně.

Je však třeba udělat ještě více. Z tohoto důvodu se budu snažit o komplexní pohled na současný daňový rámec a navrhnu reformy všude tam, kde jich bude zapotřebí. Bylo již vykonáno mnoho práce v oblasti regulace za účelem řešení problémů souvisejících s nadměrným přijímáním rizika ve finančním sektoru a se zmírňováním následků finanční krize. Do budoucna je stejně důležité zajistit, aby daňová pravidla platná pro finanční sektor přispívala k rozvoji unie úspor a investic v EU a zvyšovala konkurenceschopnost EU.

Daňová pravidla platná pro finanční sektor se v rámci Unie značně liší a členské státy uplatňují velké množství různorodých odvětvových daní, což způsobuje složitost a narušování jednotného trhu. Podniky působící ve finančním sektoru EU jsou kromě daní uplatňovaných na celou ekonomiku, jako jsou daně z příjmu právnických osob, vystaveny také celé řadě neharmonizovaných odvětvových daní, například daní z pojistného, zdanění finančních institucí, zvláštních daní ze mzdy a daní z finančních transakcí. V EU je celá řada finančních služeb osvobozena od DPH. Toto osvobození, které je podle směrnice EU o DPH povinné, platí již více než 40 let a je v některých ohledech zastaralé. Rostoucí začleňování digitálních technologií do finančního odvětví i do širší společnosti totiž vede ke vzniku nových služeb, které v době přijetí stávajícího daňového rámce neexistovaly. Uvedené osvobození nevede k nedostatečnému zdanění finančního sektoru, protože DPH je z hlediska podniků nákladově neutrální.

Budu-li ve své funkci potvrzen, s ohledem na výše uvedenou skutečnost zajistím, aby úvahy o vhodných pravidlech pro zdanění finančního sektoru zahrnovaly všechny výše uvedené aspekty včetně DPH a to, zda vnitrostátní pravidla pro odvětvové daně uplatňovaná ve všech členských státech EU brání přeshraničním operacím a brzdí digitalizaci, konkurenceschopnost a inovace na jednotném trhu. Z tohoto důvodu byla zahájena hloubková studie, jejímž cílem je tuto problematiku prozkoumat. Vzhledem k tomu, že to může znamenat změny daní, které jsou v současné době v plném rozsahu regulovány na vnitrostátní úrovni, si to vyžádá rozsáhlou reflexi, do níž se zapojí členské státy i finanční odvětví.

Uvědomuji si, s jakými obtížemi se potýkají začínající a rozvíjející se podniky podporované rizikovým kapitálem nebo jinými formami růstového kapitálu z hlediska přístupu ke zdrojům financování v EU, a zavazuji

se prozkoumat různé možnosti, jak motivovat investory k investicím do inovativních společností nebo činností s přihlédnutím k osvědčeným celosvětovým postupům.

Každá nová iniciativa nebo návrh bude vyžadovat důkladné konzultace, zapojení všech zúčastněných stran a posouzení různých potenciálních možností. Pokud budu potvrzen ve funkci komisaře, budu spolupracovat rovněž s ostatními zúčastněnými komisaři a výkonnými místopředsedy, jakož i s Parlamentem, Radou a zúčastněnými stranami.